

ALA priekšsēža Mārtiņa Andersona uzruna Amerikas latviešu apvienības kongresā Bostonā

Ekselences! Godātie viesi! Dārgie delegāti!

Man ir tas gods jūs uzrunāt Amerikas Latviešu apvienības 71. kongresa atklāšanā Bostonā.

1951. gadā apvienību nodibināja, lai šajā milzu zemē izkaisītie latviešu trimdinieki varētu saglabāt savas saknes un palīdzēt Latvijai cīņā par zaudētās neatkarības atgūšanu.

Šajos gados ir sasniegts daudz. Pateicoties neskaitāmiem darītājiem un atbalstītājiem, mūsu apvienība gadu no gada bijusi liels atbalsts latviešu skolām, nometnēm un kultūras iestādēm ASV. ALA ir spēlējusi nozīmīgu lomu, cīnoties par Latvijas neatkarības atjaunošanu un vēlāk par tās uzņemšanu NATO. Visus šos gadus esam konsekventi iestājušies par Latvijas demokrātijas un drošības stiprināšanu un ekonomisko izaugsmi.

Šodien es vēlos pieminēt vienu no ALA izciliem darītājiem, jo tā ir sakritība, ka mēs atklājam kongresu 14. oktobrī, dienā, kad aprit gads kopš mūžībā aizgāja Ojārs

Mārtiņš Andersons kopā ar Bostonas latviešu skolas bērniem

Kalniņš. Mēs ar lielu cieņu un pateicību pieminam bijušo ALA Informācijas nozares vadītāju, politiķi Ojāru Kalniņu.

Lai gan Latvija ir brīva, valsts tuvākais dienviņu kaimiņš – Ukraina šobrīd cinās pret latviešiem tik labi pazīstamo austrumu agresoru. Paldies ikvienam, kas atsaucais un turpina atsaukties uz mūsu aicinājumiem iestāties pret karu Ukrainā un sniegt humāno atbal-

stu Ukrainas cilvēkiem. Kā Ukrainas Neatkarības dienas uzrunā teica Valsts prezidents Volodimirs Zelenskis: “Ukrainas tauta iedvesmoja visu pasauli. Visās vēstures grāmatās reiz būs nodaļa “Laiki, kad Ukraina vienoja pasauli, kad demokrātijai atkal izauga zobi.”

Piebildīšu, ka 14. oktobris Ukrainā nodēvēts par Ukrainas Aizstāvju dienu.

Nākamajās dienās jums būs iespēja piedalīties pārrunās par Latvijai un ASV latviešu sabiedrībai būtiskām aktualitātēm un lemt par mūsu nākotnes prioritātēm.

Vēlreiz paldies par jūsu atbalstu un līdzdalību! Mans īpašais paldies šodien, protams, pienākas Bostonas kongresa rīcības komitejai. Lai mums visiem ražīgs kongress un neaizmirstamas tikšanās!

Ko māca Krievijas vēsture?
J. Lorenca komentārs

5. lpp.

Ivara Selecka filmas “Zemnieki” pirmizrāde

6. lpp.

Numura intervijā Jānis Ikstens

7. lpp.

Amerikāņu draugi palīdz Latvijas mākslas mūzejiem

Amerikas Savienotajās Valstīs dibināta jauna organizācija, lai pievērstu uzmanību un veicinātu atbalstu Latvijas mākslas mūzejiem. Tās dibinātāji – māksliniece **Vija Celmiņa**, Latvijas Goda konsuls Vermontas štatā **Daris Dēliņš** un Latvijas Goda konsuls Pensilvānijas štatā **Džons Medveckis**.

American Friends of the Latvian National Museum Inc. (“Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja amerikāņu draugi”) mērķis ir sekmēt un organizātoriski virzīt ASV tautiešu uzmanību un finansiālo atbalstu Latvijas Nacionālajam mākslas mūzejam (LNMM) un līdzīgām iestādēm Latvijā.

Organizācijas vadītājs, Latvijas Goda konsuls Vermontas štatā **Daris Dēliņš** atzīmē: “Esmu pagodināts palīdzēt dibināt šo organizāciju, kas veicinās ziedojumus no ASV vienai no nozīmīgākajām kultūras iestādēm Latvijā.”

Latvijas Nacionālais mākslas mūzejs ir lielākā profesionālās mākslas krātuve valstī, kas ieņem nozīmīgu vietu kultūras vērtību uzkrāšanā, saglabāšanā, populārizēšanā Latvijā un ārvalstīs. Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja darbības mērķis ir izglītot sabiedrību un rosināt tās

interesi par Latvijas un pasaules vizuālās mākslas liecībām to vēsturiskajās un mākslinieciskajās izpausmēs, akcentējot nacionālās mākslas skolas vietu kultūras vēsturē un laikmetīgajos procesos. Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja struktūrā ietilpst Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja galvenā ēka, Dekoratīvās mākslas un dizaina mūzejs, Mākslas mūzejs “Rīgas birža”, kā arī Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas mūzejs.

Daris Dēliņš turpina: “Ideja mūsu organizācijai radās nejausi

pie pusdienu galda Ņujorkā, Vitnijas mūzejā pirms dažiem gadiem, kad viesojās Latvijas kultūras ministre Dace Melbārde. Māksliniece Vija Celmiņa un Latvijas goda konsuls Pensilvānijā Džons Medveckis jautāja: “Kāpēc mums ASV nav iespēja ziedot Latvijas mūzejiem un atbalstīt viņu darbību, kolekciju papildināšanu un sniegt atbalstu Latvijas māksliniekiem?” Visi paskatījās uz mani, un es teicu: “Protams, mēs no teikt varam šādu organizāciju dibināt!”

Tagad, divus gadus vēlāk, pateicoties Džona Medveckā un Vijas Celmiņas finansiālam atbalstam, organizācijas dibināšanas darbi ir pabeigti un tā var sākt vākt ziedojumus. ASV dzīvojoši nodokļu maksātāji (un organizācijas) var saņemt par ziedojumiem “Amerikāņu draugu” atskaiti par saviem gadskārtējiem nodokļiem. Tas būtu ieguvums gan ziedotājam, gan Latvijas mūzejiem!

“Amerikāņu draugu” mērķis ir atbalstīt darbu, ko veic Latvijas Nacionālais mākslas mūzejs un līdzīgas organizācijas Latvijā, lai tās krātu, saglabātu un izstādītu mākslas darbus ar vēsturisku, akadēmisku un māksliniecisku nozīmi Latvijas kultūrtelpai.

LNMM direktore **Māra Lāce** saka: “Mēs esam gandarīti par šādas organizācijas izveidi. Atbalsts, ko tā varētu sniegt, būs nozīmīgs ieguldījums Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja pilnvērtīgā darbībā krājuma papildināšanā, pētniecībā un izstāžu organizēšanā. Esam pateicīgi Fonda izveidotājiem un atbalstītājiem par iniciatīvu un ieguldīto darbu.”

Vija Celmiņa, “Amerikāņu draugu” valdes locekle: “Atbalstīsim pasaules klases iestādes kā Latvijas Nacionālo mākslas mū-

zeju. Māksliniekiem vajag publiku. Viņu mākslas darbi Tev liks domāt vai pat lidot!”

LNMM nodaļas “Arsenāls” vadītāja **Elita Ansons**: “Jau daudzus gadus mūzejam ir cieša draudzība ar mākslinieci Viju Celmiņu, kuŗa pastāvīgi interesējas, kādas izstādes un projektus mēs attīstām. Viņa vienmēr uzsvērusi nepieciešamību sniegt lielāku atbalstu tieši māksliniekiem. Ceru, ka organizācijas “Amerikāņu draugi” izveidošana sniegs lielākas iespējas mūzejā to darīt.”

Naudas līdzekļu ziedojumus “amerikāņu draugi” var veikt ar čekku, PayPal, vai arī ar testamenta novēlējumu starpniecību. Mākslas darbu ziedojumus mūzeji varēs pieņemt pēc to kultūrvēsturiskās un mākslinieciskās nozīmības izvērtējuma un atbilstības savai krājuma politikai.

Sīkāka informācija pieejama mājaslapā www.americanfriends-latvianmuseum.org

AGNIJA
LESNIČENOKA

Latvijas Nacionālais arhīvs publicējis jaunu virtuālo izstādi "Latviešu karavīru dzīve Rietumu Sabiedroto karagūstekņu nometnēs". Izstāde vērs uzmanību uz latviešu karavīru-leģionāru dzīves apstākļiem Rietumu sabiedroto (ASV, Lielbritānija), franču un zviedru karagūstekņu nometnēs, ko atspoguļo Latvijas Nacionālā arhīva dokumenti – gūstekņu un aculiecinieku atmiņas, Latvijas Sarkanā Krusta ziņojumi, video liecības u. c. Avotu klāstu papildina Latvijas Okupācijas muzeja video liecības un Latvijas Kara muzeja fotografijas. Jaunā izstāde kalpo arī kā papildinājums nesen atklātajai LNA diasporas datubāzei, kurā iekļautas emigrācijā esošo Latvijas pilsoņu reģistrācijas kartītes (1943-1951), dati no leģionāru personu apliecinājumiem dokumentiem, diasporas dokumentu apkopojums un virtuālās izstādes (*diaspora.arhivi.lv*).

Otrā pasaules kara laikā nacionālsociālistiskās Vācijas bruņotajos spēkos cīņā pret Padomju Savienību bija iesaistīti ap 115 000 latviešu leģionāru. Otrā pasaules kara beigu posmā leģionāri piedzīvoja visās frontēs – nonākot gan sava ienaidnieka Sarkanās armijas, gan angļu, amerikāņu un franču karaspēka gūstā. Rietumos gūstā kopumā nonāca aptuveni 25 400 latviešu karavīru, kuri tika izkaisīti gūstekņu nometnēs un slimnīcās Vācijā, Francijā, Beļģijā, Austrijā, Dānijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Itālijā, Ēģiptē, Alžīrijā. Otrā pasaules kara laikā ne Padomju Savienība, ne nacionālsociālistiskā Vācija neievēroja Hāgas un Ženēvas starptautiskās konven-

Internētie baltiešu karavīri pieņem dievgaldū dievkalpojuma no mācītāja Viļņa badastreika laikā Ēkšes-Rennesletas internēto nometnes barakā Zviedrijā. 1945. gada 25. novembris. Avots: LNA Latvijas Valsts arhīvs

cijas par apiešanos ar karagūstekņiem, kas pasliktināja karagūstekņu neapskauzamo stāvokli. Starptautiskie likumi paredzēja, ka pret karagūstekņiem jāizturas humāni, neatkarīgi no viņu rases, nacionālās piederības, politiskajiem uzskatiem, reliģijas. Karagūstekņus nedrīkstēja nogalināt, spīdzināt, sakropļot, iebiedēt vai pazemot, kā arī konfiscēt to personiskā lietošanā esošos priekšmetus, un karagūstekņus bija jāizvieto nometnēs, kurās apstākļi nebija sliktāki kā pašu karaspēkam. Sabiedroto karagūstekņu nometnēs situācija vērtējama kā labāka, lielākoties attiecinot to uz Sabiedroto armijas militārpersonu humāno attieksmi, iespēju Latvijas Sarkanajam Krustam un līdzilvēkiem palīdzēt ar palīdzības pakām, salīdzinoši īso gūstniecības laiku un atļauju gūstekņiem pēc gūsta atgriezties pie piederīgajiem bēgļu nometnēs. Toties pastāvēja lielas problēmas, kas liedza karagūstekņiem nodrošināt cilvēcīgus apstākļus – gūstekņu izvietošana pienācīgās nometnēs un pārtikas trūkums. Rezultātā gūstniecība nebija viegla – latviešiem vairāku mēnešu garumā bija jāsamierinās ar nepietiekamu uzturu, veselībai bīstamiem dzīvošanas apstākļiem (gulēšana zem klajas debess, siltu un sausu drēbju trūkums) un citiem izaicinājumiem. Neraugoties uz pārcilvēcīgām fiziskajām un mentālajām grūtībām, vēstures avoti liecina, ka latviešu karavīri gūstniecības laikā parādījuši pārstēidzošu un aizkustinošu atturību, lepnu kareivisku stāju. Gūsts bieži atstāja arī paliekošas sekas uz karavīru veselību vai ģimeņu atkalapvienošanos. Nonākšana sabiedroto vai Sarkanās armijas gūstā bieži šķīra daudzas ģimenes – piemēram, sievas un bērni kara beigās sagaidīja Rietumu sabiedroto okupētajā Vācijā un vēlāk izklīda citur pasaulē, bet vīri atradās padomju okupētajās teritorijās vai otrādi.

Līdz šim Latvijas vēstures historiogrāfijā uzmanība daudz vērsta uz gandrīz 50 000 bijušo latviešu leģionāru ieslodzīšanu PSRS filtrācijas un Gulaga nometnēs. Tūkstošiem latviešu vairākus gadus nācās strādāt

vergu darbu PSRS iekšienē – pēc vairākkārtējām pārbaudēm leģionāri tika nodarbināti visdažādākos PSRS rūpniecības un celtniecības objektos, bet tie, kurus padomju drošības iestādes notiesāja – visbiežāk pēc KPFSR Kriminālkodeksa 58. panta par Dzimtenes nodevību – nokļuva spēcīnietnēs. Pārtikas un sadzīves apstākļi šajās nometnēs bija ļoti smagi un cilvēcisko cieņu pazemojoši. Daudzi no nometnēm neatgriezās, bet tie, kas spēja izturēt padomju ieslodzījuma necilvēcīgos apstākļos un

Latviešu karagūstekņi Āndelsdorfas jauktajā karagūstekņu nometnē amerikāņu okupācijas zonā. Bavārija, Vācija, 1945. gads. Foto redzami Lasmanis, Poriņš, Brūveris, Trofimovs, J. Mūrnieks, T. Meijers, Tapers, Liepiņš, V. Sukurs, Sprosis, Kudovskis, Dzelzkalns // Avots: LNA Latvijas Valsts arhīvs

palika dzīvi, mājās atgriezās ar stipri iedragātu veselību. Daļa bijušo leģionāru pēc piespriedē soda izciešanas piedzīvoja atkārtotus arestus un ieslodzījumu. Vai arī, lūkojoties uz situāciju Rietumos, daudzās publikācijās aprakstīta situācija Zedelgēmas nometnē Beļģijā, kas minama kā lielākā latviešu karagūstekņu nometne. Izstāde "Latviešu karavīru dzīve Rietumu sabiedroto karagūstekņu nometnēs", balstoties uz Latvijas Nacionālajā arhīvā pieejamo dokumentu klāstu, mēģina aptvert un atainot

situāciju ne tikai Zedelgēma, bet arī citviet Eiropā. Izstādi veido septiņas sadaļas – "Latvijas Sarkanais Krusts", "Vācija", "Francija", "Zedelgēma", "Zviedrija", "Dienvīdi", "Provokācijas šodien", kas stāsta par leģionāru nonākšanu Rietumos, gūstekņu nometņu dzīvošanas apstākļiem, Latvijas Sarkanā Krusta sniegto atbalstu un nemitīgu cīņu pret vācu SS noziedzīgas formācijas piedēvēšanu Latviešu leģionam.

Saite uz izstādi *diaspora.arhivi.lv/karagustekni*

LĪGA
RUPERSTE,
Globālā 3x3 koordinatore,
PBLA Izglītības padomes locekle

Trīsreiztrīs pasaulē 2022. gada pārskats

gadus. Vairākiem dalībniekiem Covidā dēļ diemžēl bija jādodas mājās pirms saietu beigām.

Lielbritānijā, Straumēnos, nometne angļu valodā notika no 24. – 31. jūlijam, un kā vienmēr to organizēja komiteja, kuru šogad vadīja *Caroline Clements*. Nometnē bija 56 dalībnieki, to skaitā arī viena ģimene no Francijas un vairākas skolotājas no Latvijas. Programma bija saistoša, un nometne noslēdzās ar lielisku koncertu.

ASV – Gaizerā nometne notika no 31. jūlija – 7. augustam, un to vadīja Maijas Zaeskas, Māras Lindes un Daigas Rūtiņas vadībā. Nometnē bija 81 dalībnieks. Programma bija interesanta, divās ievirzēs bija iespējams piedalīties arī virtuāli.

Vācijā, Bērzainē, saiets notika no 31. jūlija – 7. augustam, un to vadīja Lelde un Indulis Bērziņi un Ēģija un Ingus Krūmiņi (visi dzīvo Latvijā). Saitē bija 110 dalībnieki no Portugāles, Latvijas, Vācijas, ASV, Ukrainas un Beļģijas. Dalībnieki augstu novērtēja lielisko programmu un iespēju satikties un pavadīt laiku kopā.

Īrijā saiets notika no 14. – 20. augustam Laura Karpova vadībā. Saitē piedalījās 75 dalībnieki no Īrijas, Lielbritānijas un Latvijas. Programma bija interesanta un bagātīga, no 22 ievirzēm 12 bija veltītas bērniem un jauniešiem.

Kopš pirmās 3x3 nometnes Gaizerā, 1981. gadā ir notikušas 276 nometnes/saieti, kopējais dalībnieku skaits ir nedaudz pāri par 40,000.

2023. gadā plānotās nometnes saietu:

Austrālijā no 2. – 8. janvārim, vad. Mārīte Rumpes un Dace Freija
Latvijā – Ludzā, no 9. – 16. jūlijam, vad. Jolanta un Ansis Bogustovi,

Preiļos, no 23. – 30. jūlijam, vad. Dina un Reinis Cepļi
Lielbritānijā, angļu val., no 23. – 30. jūlijam, koordinatore *Caroline Clements*

Nometnes/saieti plānošanas stadijā:

Īrijā, ASV – **Gaizerā un Katskiļos, Vācijā, Kanadā**

Trīsreiztrīs saime ir no sirds pateicīga Latvijas Kultūras ministrijai par finansiālo atbalstu, bez kura, mūsu darbība nebūtu iespējama. Neskatoties uz to, ka nometņu organizatori, ieviržu vadītāji, lektori, meistari un audzinātāji par savu darbu finansiālu atbildību nesāņem, pārējie izdevumi sadārdzinātu nometnes tā, ka tās nebūtu pieejamas ģimenēm ar mēreniem ienākumiem. Diasporas nometnēm ir nepieciešami lektori no Latvijas, un visur izdevumi par telpām, ēdināšanu un visu citu aug no gada uz gadu.

**VIĻA VĪTOLA
GRĀMATA
PAR KRIEVIJU**

**ANGLŪ
VALODĀ**

Meklējiet
Latvijas grāmatu
tirdzniecības vietās!

Vilis Vītols

**ON
RUSSIA**

A NEIGHBOUR'S
EXPERIENCE

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Apstiprināti 14. Saeimas vēlēšanu rezultāti

Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) 17. oktobrī apstiprināja 14. Saeimas vēlēšanu rezultātus un nosauca 14. Saeimā ievēlētos deputātus.

14. Saeimā ir ievēlēti septiņu partiju un partiju apvienību kandidātu saraksti, kuri vēlēšanās saņēmuši ne mazāk kā 5 procentus no nodoto balsu kopskaita, iegūstot šādu vietu skaitu parlamentā:

Jaunā Vienotība – 26 vietas; Zaļo un Zemnieku savienība – 16; "Apvienotais saraksts – Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija" – 15; Nacionālā apvienība "Visu Latvijai" – "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" – 13; Politiskā partija "Stabilitātei" – 11; "Progresīvie" – 10; Latvija pirmajā vietā – 9.

14. Saeimas vēlēšanās kopā piedalījušies 916 368 (jeb 59,41 procenti balsstiesīgo pilsoņu, no tiem ārvalstīs – 26 146 jeb 16,13% procenti no ārvalstīs reģistrēto vēlētajū skaita vēlēšanu dienā.

14. Saeimas vēlēšanās tika saņemtas 914 022 derīgas vēlēšanu aploksnes, kurās bija 903 639 derīgas vēlēšanu zīmes. Ar tukšu vēlēšanu aploksni nobalsojuši 6534 vēlētajū. 95 vēlēšanu aploksnēs bijušas saplēstas vēlēšanu zīmes, 7 aploksnēs – cita vēlēšanu apgabala zīmes. 3744 vēlētajū vēlēšanu aploksnē ievietojusi vairākas atšķirīga satura vēlēšanu zīmes, kā rezultātā neviena no šīm zīmēm nebija līdzskaitāma.

14. Saeimas vēlēšanas notika 2022. gada 1. oktobrī. Atbilstoši Satversmei 14. Saeimai uz pirmo sēdi jāsanāk novembra mēneša pirmajā otrdienā – šogad 1. novembrī, kad arī izbeidzas 13. Saeimas pilnvaras.

14. Saeimas vēlēšanu rezultāti vēlēšanu apgabalos, pašvaldībās un vēlēšanu iecirkņos publicēti arī tiešsaistē, adresē sv2022.cvk.lv. Savukārt sešu mēnešu laikā CVK šie rezultāti jāizdod arī atsevišķā izdevumā, kam jābūt pieejamam valsts bibliotēkās.

Noraida "Saskaņas" politiku iesniegumus pārskaitīt 14. Saeimas vēlēšanu rezultātus

Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) ir noraidījusi "Saskaņas" deputāta amata kandidātu Reģinas Ločmeles, Georgija Jakovļeva un Gundara Ūdra iesniegumus, kuŗos viņi aicināja pārskaitīt 14. Saeimas vēlēšanu rezultātus, liecina informācija oficiālajā izdevumā *Latvijas Vēstnesis*. Šos CVK lēmumus var pārsūdzēt Augstākās tiesas (AT) Administratīvo lietu departamentā.

Kandidāti aicināja atcelt 14. Saeimas vēlēšanu iecirkņu komisiju lēmumus par balsu skaitīšanas protokolu rezultātu apstiprināšanu un veikt nepieciešamās

darbības, lai nodrošinātu par "Saskaņu" nodoto vēlēšanu zīmju pārskaitīšanu. Šī aicinājuma noraidīšanas gadījumā tika izteikts papildu lūgums pārskaitīt balsis vairākos konkrētos vēlēšanu iecirkņos.

CVK norāda, ka nav konstatēts, ka vēlēšanu iecirkņos 14. Saeimas vēlēšanās balsosanas un balsu skaitīšanas laikā būtu pieļauti vēlēšanu norisi un balsu skaitīšanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumi, kas varētu būt ietekmējuši vēlēšanu iecirkņu balsu skaitīšanas rezultātu un varētu būt par pamatu to atcelšanai un balsu pārskaitīšanai. Lēmumos par iesniegumu noraidīšanu CVK arī norāda, ka arī iesniedzēji uz tāda veida pārkāpumiem nav norādījuši.

Piemin Latvijas Neatkarības karā kritušos Lielbritānijas, Francijas un Īrijas jūrniekus

17. oktobrī, Jūras spēku Patruļkuģu eskadrā Daugavgrīvā notika piemiņas pasākums, godinot Lielbritānijas, Francijas un Īrijas jūrniekus, kas krituši, sniedzot atbalstu Latvijas Neatkarības karā 1919. gadā.

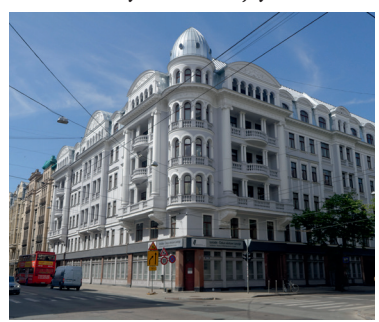
Piemiņas pasākumā piedalījās Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Garisons, Jūras spēku komandieris jūras kapteinis Māris Polencs, Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Pols Bramels (*Paul Brummell*), Īrijas vēstniece Latvijā Īmera Frīla (*Eimear Friel*) un Francijas vēstniece Latvijā vietnieks Emanuēls Karneseka (*Emmanuel Carneseca*).

Piemiņas vietā notika ziedu nolikšana un iziešana jūrā ar Jūras spēku patruļkuģi piemiņas vainagu nolaišanai jūrā.

1919. gada rudenī Lielbritānijas un Francijas kuŗakuģi, kuŗu apkalpē bija arī iru jūrnieki, sniedza nepieciešamo artilērijas atbalstu Latvijas armijas desanta operācijai Daugavgrīvā. Šis uzbrukums bija sākums Rigas un pārējās Latvijas teritorijas atbrīvošanai no Bermonta-Avalova armijas. Kauju laikā gāja bojā deviņi un tika ievainoti seši sabiedroto jūrnieki.

Kāds būs Stūra mājas liktenis? VNĪ izskata trīs scenārijus – iznomāt, iekonservēt vai atjaunot daļēji

Latvijas Okupācijas mūzeja Stūra mājas ekspozīcijai draud slēgšana. Lai no tā izvairītos, ir jānovērš konstatētie drošības riski. Darbiem nepieciešami simtiem tūkstošu eiro, taču nav ziņams, kur naudu ņemt. Nama apsaimniekotājs Valsts nekustamie īpašumi norāda, ka vispirms ir jāsaprot, kāds ir ēkas tālākais liktenis. Tuvākajos gados nams ir jāatjauno, ieguldot tajā daudzus miljonus eiro. Kā iespējams variants ir ēku atsavināt, nododot to privātās rokās. Uz šo ideju skeptiski raugās kultūras nozare.

Pirms vairāk nekā simt gadiem celtajā Tetera namā jeb Stūra mājā, kur Padomju laikos atradās Valsts drošības komiteja, kritiskā stāvoklī ir pārsegumi ēkas pagalmā. Problēmas konstatētas arī ugunsdrošības sistēmā. Neatliekamus darbus ir jāveic līdz 2024. gada 7. maijam. Pretējā gadījumā telpas vajadzēs atstāt ēkas nomniekam – Latvijas Okupācijas mūzejam. Darbiem nepieciešami 700 tūkstoši eiro, bet tādas summas mūzeja pārvaldītai biedrībai nav, atzīst Okupācijas mūzeja direktore Solvita Vība: "Mēs veicam sīkos remontdarbus, ja tā var teikt, uzturam savas vajadzības, ekspozīciju. Bet, protams, lielus ieguldījumus valsts īpašumā mēs neplānojam."

Mūzejs aizņem mazāk par 10% no visas ēkas. Pārējā daļa ir tukša. Tāpēc, pirms veikt steidzamos darbus, ir jāsaprot, kāds būs ēkas tālākais liktenis, norāda "Valsts nekustamo īpašumu" vadītājs Renārs Griškevičs, skaidrojot, ka namam tuvāko gadu laikā nepieciešams kapitāls remonts, kas izmaksās 13-14 miljonus eiro.

Ir trīs iespējamie scenāriji – valsts aizsargājamo objektu iekonservēt pilnībā un gaidīt labākus laikus, kad valsts to varēs atjaunot. Namu var iekonservēt arī daļēji, saglabājot kādas telpas izmantošanai. Šo variantu atbalsta Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vadītājs Dambis, pamatojot, ka arī tukšām telpām ir daudz vēsturisko liecību. Savukārt trešais variants – ēku atjaunot daļēji. Valsts nekustamo īpašumu vadītājs Griškevičs prognozē, ka jautājums varētu būt atrisināts tuvākajos mēnešos: "Mēs nevaram pieļaut situāciju, ja kādā īpašumā ir zaudējumi. Jāatrod kopsaucējs, kāds tad ir nākotnes redzējums un kāds ir pielietojums ēkai. Šeit mums nav domstarpību, ka mūzejam šeit ir jāpaliek. Jautājums ir par konstrukciju – kādā veidā mūzejs šeit saglabā savu darbību un no kurienes šī darbība tiek finansēta."

Savukārt – Latvijas Okupācijas mūzejs iespēju pārvākties pat neizskata, norādot, ka Stūra mājā apskatāmā ekspozīcija par čēkas vēsturi ir saistīta ar nama vēsturi, tāpēc ierīkot to citā vietā nevarot.

Latvija ir pasaules lidere palīdzībā Ukrainai karā pret Krieviju

Latvija turpina palīdzēt Ukrainai karā ar Krieviju, ierindojošies pirmajā vietā starp valstīm,

kurās ziedojušas visvairāk attiecībā pret savas valsts iekšzemes kopproduktu (IKP), mikrobloģošanas vietnē Twitter paziņoja ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs (JV).

Latvija kopš šī gada 24. janvāra līdz 3. oktobrim Ukrainai ir ziedojusi 0,9% no valsts IKP. Otrajā vietā ar 0,8% no IKP ierindojas Igaunija, bet trešo vietu aktīvāko ziedotāju vidū ir Polija ar 0,5% no valsts IKP.

Ķīles Pasaules ekonomikas institūta dati liecina, ka Latvija ir ziedojusi 314 miljonus eiro, kas ir 16. labākais rādītājs pasaulē un lielākais atbalsts, ņemot vērā valsts IKP.

Visvairāk Latvija Ukrainai ziedojusi tieši militārām vajadzībām, atvēlot 298 miljonus eiro, kas ir astotais labākais rādītājs pasaulē. Savukārt Igaunija kopumā saziedojusi 263 miljonus eiro. Apmēram 258 miljoni eiro tika novirzīti militārai palīdzībai.

Polija atvēlējusi gandrīz trīs miljardus eiro, kur lielākā daļa jeb 1,82 miljardi eiro tika novirzīti militārai palīdzībai. Polija sniedza arī finansiālu palīdzību Ukrainai vairāk nekā viena miljarda apmēra. Kaimiņvalsts Lietuva ierindojas ceturtajā vietā ar saziedotiem 244 miljoniem eiro, kur 187 miljoni eiro tika novirzīti militārai palīdzībai.

Kopumā Eiropas Savienības (ES) valstis Ukrainai ir ziedojušas 16,2 miljardus eiro. Lielākā daļa jeb 12,3 miljardi eiro ir finanšu atbalsts Ukrainai, bet militārām vajadzībām tika novirzīti 2,5 miljardi eiro.

Visvairāk jeb 52,3 miljardus eiro Ukrainai ziedojuši ASV. Lielākais atbalsts tika novirzīts militārai palīdzībai, piešķirot 27,6 miljardus eiro. Finansiālā palīdzība sasniegusi 15,2 miljardus eiro, bet humanitārā 9,5 miljardu apmēra.

Kopumā NATO un ES ziedojuši Ukrainai 2% no sava kopējā tanku skaita, kā arī Ukrainai tika nodoti 4% no kopējā haubiču skaita un 5% no visām NATO un ES Reaktīvo raķešu palaišanas sistēmām.

Daugavpili vērtē bumbu patvertnes atjaunošanu; Liepājā apzinātas vairākas pazemes būves

Vairākas pašvaldības pavasarī sāka apzināt vietas, kur iedzīvotājiem patverties militāra uzbrukuma gadījumā. Daugavpili izvērtēts, ka viena padomju laikā būvētā bumbu patvertne varētu būt atjaunojama, Liepājā apzinātas vairākas pazemes būves, tostarp forti. Ieguldīt to pielāgošanai nevienš nesteidz. Arī civilās aizsardzības stiprināšanai kopumā pašvaldību ieskatā ne tikai trūkst finansējuma, bet arī traucē valsts iestāžu birokrātija.

Liepājai Civilās aizsardzības plāns līdz pat šai vasarai nebija atjaunots kopš 2013. gada, lai gan likums nosaka – tas jādarā vismaz reizi četros gados. Sagaidot administratīvi teritoriālo reformu, tas izstrādāts kopā ar Dienvidkurzemes novadu. Pilsētas un lauku sadarbība būtu izšķiroša arī militāra uzbrukuma gadī-

jumā, secinājuši civilās aizsardzības speciālisti.

"Iedzīvotāji ir jāevakuē arī no pilsētas, nevis jāliek pagrabos un jāgaida, kad viņiem kritīs kaut kas virsū un pēc tam jāvelk arī no tiem pagrabiem. Plānā ir apkopotas gan pulcēšanās vietas, gan pagaidu izmitināšanas vietas, un liela daļa no šīm vietām ir tieši novadā," sacīja Liepājas un Dienvidkurzemes novada civilās aizsardzības komisijas izpildsekretāre Natalja Vecvagare.

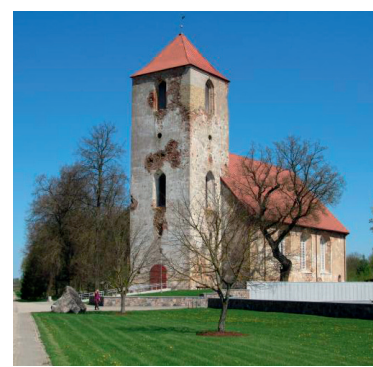
Pazemes būves pilsētā, kur evakuēties, varētu pietikt 6000 iedzīvotāju. Tīkmēr Daugavpili kā vienīgā vieta, kur lielas katastrofas gadījumā varētu evakuēties, apzināta bumbu patvertnes Ķīmijas mikrorajonā.

"Pašvaldības daļā mums jau vairāk ir tādu lokālu gadījumi, kad, piemēram, pārtrūkst gāzes vads, ir kaut kāds ēkas sagrūvums, tad mums cilvēkus kaut kur ir jāevakuē. Ja mums nepieciešams evakuēt cilvēkus, tad ir skolas, sporta zāles, dienesta viesnīcas," stāstīja Daugavpils domes izpilddirektora vietnieks Kārlis Rasis.

Kopš pandēmijas sākuma ārkārtas situācijas bijušas vairākas un, tās risinot, atklājies, ka valsts operatīvitate un spēja pielāgoties nav tāda, kādu cer sagaidīt pašvaldībās.

Saeima konceptuāli atbalsta Lestenes baznīcas un memoriāla likumu

Saeima ceturtdien, 13. oktobrī pirmajā lasījumā atbalstīja jauna likuma projektu, kas izstrādāts, lai nodrošinātu arhitektūras un vēsturiska notikuma vietas Lestenes luterāņu baznīcas un Otrā pasaules kara piemiņas vietas ar Lestenes memoriālu ilgtermiņa saglabāšanu, aizsardzību un attīstīšanu.

Ar likumprojektu plānots paredzēt valsts un pašvaldības finansējuma novirzīšanu valsts nozīmes aizsargāmajam kultūras piemineklim, kā arī noteikt tā uzturēšanas, izmantošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas kārtību.

Lestenes luterāņu baznīca ir arhitektūras piemineklis. Otrā pasaules kara piemiņas vietas ar Lestenes memoriālu komplekss ir veltīts Otrajā pasaules kara kritušo latviešu kuŗavīru piemiņai. Piemiņas vietā esošajos Brāļu kapos apbedīti latviešu kuŗavīri un nacionālie partizāni. Blakus kompleksam esošajā ēkā ir izveidota ekspozīcija, kas vēsta par Lestenes Brāļu kapos apbedītajiem un kauju vietām Lestenes apkārtnē.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Pasaules diktāts latviešu valodā

VIII
pasaules diktāts
latviešu valodā

VIII pasaules diktāts latviešu valodā norisinājās Valsts valodas dienā – 15. oktobrī. Tajā piedalījās 2000 dalībnieki no 29 valstīm! Šogad tekstu diktātam radījis rakstnieks un žurnālists Osvalds Zebris, savukārt to Rīgā – Gaismas pilī – diktēja talantīgais Jaunā Rīgas teātra aktieris Gerds Lapoška. Valsts prezidents Egils Levits savā apsveikumā sacīja: “Dārgie draugi! Šodien, Valsts valodas dienā, es aicinu jūs pārdomāt, ko katram no jums nozīmē mūsu latviešu valoda. Vairumam tā ir dzimtā valoda. Mēs dzīvojam latviešu kultūras vidē. Tā pastāv tikai šeit – Latvijā. Tā nepastāv nekur citur pasaulē. Caur valodu mēs atpazīstam sevi, izjūtam sevi kā latviešus. Tāpēc latviešu valoda ir gan mūsu prāta, gan mūsu sirds valoda. Arī citas valodas noteikti ir jāmācās un jāzina, lai neiznāktu tā, ka cilvēks tā isti nezina nevienu valodu un atstāj vienkārši pusmācīta cilvēka iespaidu. Tieši no jums ir atkarīga latviešu valodas – tādā visās mūsu valsts nākotne. Lai valoda pastāvētu, tajā jālasa un jādomā, jārunā un jāraksta. Tajā ir jādzīvo. Godāsim latviešu valodu! Apsveicu jūs visus Valsts valodas dienā!”

Sarkanais paklājs un filma – Rīga IFF atklāšanas svētki

13. oktobrī sācies Rīgas Starptautiskais kino festivāls (Rīga IFF), kas pusotras nedēļas laikā piedāvā vairāk nekā 100 filmu plašu programmu gan uz lielajiem ekrāniem, gan tiešsaistē.

Rīga IFF programmu šogad atklāja Signes Baumanes jaunākā animācijas filma “Mans laulību projekts”, kas kinoteātrī “Splend

Latvijas Nacionālajā operā oktobra beigās notiks pasaulē prestižākais jauno vokālistu konkurss Operalia

Latvijas Nacionālajā operā no 24. līdz 30. oktobrim notiks pasaulē prestižākais vokālistu konkurss *Operalia*, kuŗa dibinātājs un vadītājs ir izcilais operdziedātājs un diriģents Plácido Domingo. Šis izcilais notikums Latvijā norisināsies pirmo reizi.

Nacionālajā operā piedalīsies 35 dalībnieki no tādām valstīm kā Austrālija, ASV, Beļģija, Armēnija, Dienvidkoreja, Somija, Latvija, Meksika, Venecuēla, Apvienotā Karaliste, Itālija, Jaunzēlande, Polija, Spānija, Krievija, Mongolija, Vācija, Ķīna un Turcija. Latviju konkursā pārstāvēs baritons Daniils Kuzmins.

“Esmu ļoti priecīgs, ka *Operalia* varu pirmo reizi atvest uz šo skaisto un mūzikālo valsti – Latviju. Ir savīļņojoši būt šajā vēsturiskajā teātrī, kuŗā karjeru

sākuši daudzi izcili Latvijas Nacionālās operas dziedātāji, mani dārgie kolēģi Aleksandrs Antonenko, Elina Garanča, Marina Rebeka, Kristīne Opolais, maestro Andris Nelsons un mūsu laipnais saimnieks Egils Siliņš, kuŗam kā Latvijas Nacionālās operas un baleta valdes priekšsēdētājam esmu ļoti pateicīgs par šī konkursa rīkošanu,” saka Plácido Domingo.

Konkursa norisi Latvijā atbalsta Latvijas Kultūras ministrija. “Talanta dzimšana, sākotne un iemirdzēšanās vienmēr ir brīnums, kas dzimst mūsu acu priekšā. Vokālistu konkursu sniegtās iespējas nereti ir viena no iespējām ieraudzīt un iepazīt nākotni. To nākotni, kas iekāros skatītāju un opermiņu sirdis tuvakajās desmitgadēs, noteiks mūzikālo gaumi, kā arī atkal no jauna lasīs gan opermūzikas klasiku, gan mūsdienu opusus,” saka kultūras ministrs Nauris Puntulis.

“Latvijas Nacionālā opera un balets ar lielu prieku un gandarījumu šoruden uzņēma starptautisko jauno vokālistu konkursu *Operalia*, kas jau ilgstoši Plácido Domingo mākslinieciskajā vadībā apliecinājis sevi kā izcils jauno solistu atklājējs un kļuvis par pasaulē plaši pazīstamu zīmolu un garantu, ka tā laureāti ir augstas raudzes mākslinieki,” saka Latvijas Nacionālās operas un baleta valdes priekšsēdētājs Egils Siliņš.

Konkursu *Operalia* 1993. gadā dibinājis Plácido Domingo, lai atklātu daudzsoļošu mūsdienu jaunos operdziedātājus un palīdzētu viņiem uzsākt karjeru. *Operalia* mērķis ir piesaistīt visas pasaules visu balsu tipu dziedātājus vecumā no astoņpadsmit līdz trīsdesmit diviem gadiem, lai viņus noklausītos izcilāko starptautisko personību žūrija pasaules prestižākajā un konkurētspējīgākajā skatē. Konkursa ilggadējs atbalstītājs ir *Rolex*.

83 gadu vecumā mūžībā devies matemātikas profesors, bijušais Saeimas deputāts ANDRIS BUIĶIS

Buiķis bijis matemātikas profesors Latvijas Universitātē, Matemātikas institūta direktors, Latvijas Zinātņu akadēmijas loceklis.

Andris Buiķis savulaik sevi raksturojis kā “balto zvirbuli” Latvijas zinātnē, jo viņš kā

eksaktās zinātnes pārstāvis tomēr uzdrošinājās daudz runāt arī par garīgām lietām un ezoteriskiem jautājumiem, par ko nereti izpelnījās kritiku.

Andris Buiķis ir dzimis 1939. gada 15. martā Valkā, bet bērnībā ģimene pārcēlusies uz Tukumā aprīņi, kur Buiķis mācījies Smārdes pamatskolā un Tukumā 1. vidusskolā. Vēlāk par vienu no tuvākajiem Buiķa draugiem kļuva cits šīs skolas absolvents dzejnieks Imants Ziedonis.

1963. gadā Buiķis absolvēja Latvijas Valsts universitātes Fizikas un matemātikas fakultāti skaitļošanas matemātikas specialitātē. Savu zinātnisko un pasnie dzēja darbu viņš veidojis matemātikas jomā; 1992. gadā kļuva par habilitētu matemātikas doktoru.

Taču paralēli matemātikai un fizikai Buiķis jau studiju laikā sācis interesēties par garīgiem jautājumiem un ezoteriku.

“Nācās mācīties materiālistu un Padomju Savienības komunistiskās partijas vēsturi, bet no tā laika es sāku interesēties par filozofiskām lietām, dabūju ezotērās grāmatas, kas bija pieejamas šaurā lokā, – gan caur Imantu Ziedoni, gan caur Rēriha biedrības piekritējiem,” savulaik intervijā žurnālam *Praktiskā Astroloģija* stāstīja Buiķis.

Citās intervijās viņš uzsvēris, ka nesaskata pretrunas starp eksakto zinātne un garīguma meklējumiem. “Dievs ir bezgalība. Interesanti, ka 90 procentu Nobela prēmijas laureātu eksaktajās zinātnēs teikuši, ka tic Dievam. Agrāk mēdzu strīdēties preti kolēģiem, kuri netic Dievam, bet Viņa eksistenci nevar ne noliegt, ne pierādīt. Sapratu, ka nav vērts strīdēties. Tāpat nevienu nepārliecināšu,” intervijā *Rīgas Aprīņka Avīzei* (“RAA”) atzina Buiķis.

Ziņas apkopotas no ziņu portāliem LSM.LV, LETA, Prezidenta preses dienesta, Ārlietu ministrijas, Aizsardzības ministrijas ziņām.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā pagājuši astoņi mēneši. Tikai tagad Rietumi pamazām sāk saprast Krievijas rīcības motīvus un tālākos mērķus. Par laimi, Kremļa propagandisti to nemaz neslēpj. Patiesībā Krievija kaņojot ar NATO, ar “kollektīvajiem Rietumiem” un “anglosakšiem”. Tas viss izklausās absurdi, nelogiski, pat neprātīgi. Šajās dienās mediji bieži citē krievu dzejnieka un diplomāta Fjodora Tjutčeva 1866. gadā uzrakstītās rindas “Krieviju ar prātu nesaprast”, kas tulkotas daudzās valodās. Arī angliki: “Russia cannot be understood with the mind alone. No ordinary yardstick can span her greatness. She stands alone, unique. In Russia, one can only believe.” Tātad Krievijai “var tikai ticēt”. Vai tiešām tā nepakļaujas racionālai analīzei?

Lai saprastu Krieviju, jāatskaitās tās pagātnē. Viena no mācībām, ko sniedz vēsture – visos laikos radikālas pārmaiņas Krievijā izraisījuši zaudēti kari. Sakāve Krievu-japāņu karā (1904 – 1905) bija viens no 1905. gada revolūcijas iemesliem. Sākoties Pirmajam pasaules karā, avižu puikas skraidīja pa Krievijas pilsētu ielām, saukdami: “Sācies karš, lai slavēts Dievs!” Krievija karu zaudēja, bet izdzīvojušie zaldāti ar ieročiem rokās atgriezās Petrogradā un 1917. gadā sarīkoja di-

vas revolūcijas, kas beidzās ar Pilsoņu karu. Septiņdesmit gadus vēlāk zaudējums “aukstajā karā” un neveiksmīgais iebrukums Afganistānā veicināja Padomju Savienības sabrukumu. Vēl viena mācība, ko mums sniedz Krievijas vēsture, – šai valstij raksturīga iepriekšējo valdnieku nolīgšana, pat fiziska iznīcināšana. Nikolaju II un viņa ģimeni nogalināja bolševiki. Cara galvenais slepkava, Oktobra apvērsuma iedvesmotājs un vadonis Vladimirs Ļeņins dzīves pēdējos mēnešos tika izolēts, faktiski ieslodzīts valdības varā netālu no Maskavas, kur sagaidīja nāvi. Ļeņinu malā nobīdīja nākamais tirāns – Josifs Staļins. Baumo, ka viens no Staļina nāves cēloņiem bijis laikus nesniegta medicīniskā palīdzība pēc smadzeņu insulta. Savukārt cilvēks, kurš pēc Staļina nāves mēģināja sagrābt varu, visvarenais Iekšlietu ministrs Lavrentijs Berija, tika arestēts, tiesāts un nošauts. Sekoja “Staļina personības kulta” atmakošana, no soda nometnēm un izsūtījumiem mājās atgriezās miljoniem cilvēku. 1964. gadā galveno “Atkušņa politikas” virzītāju Nikitu Chruščovu atbrīvoja no visiem amatiem, aizsūtīja pensijā un apsūdzēja “voluntarismā”. Viņa vietā nāca Leonīds Brežņevs, kuŗa valdīšanu Michails Gorbačovs raksturoja kā “stagnā-

ciju”. Savukārt Gorbačovs pēc varas zaudēšanas tika padarīts par galveno Padomju Savienības sabrukuma vaininieku. Viņa pēctecis Boriss Jeļcins jau Putina valdīšanas laikos tika apsūdzēts alkoholismā, korupcijā un neizlēmībā. Saprotams, Putins nebūs nekāds izņēmums. Kādus noziegumus piedēvēs viņam? Iespējas ir divas. Ja Krievijā uzvarēs demokrātiski spēki, Putins tiks tiesāts kā kara noziedznieks. Bet pastāv arī cita iespēja – viņš tiks padarīts par galveno grēkāzi zaudētajā karā pret Ukrainu.

Viens no visvairāk locītajiem vārdiem pēdējo mēnešu laikā ir “rusofobija”. Parasti ar šo vārdu saprot nepatiku pret Krieviju, krieviem, krievu valodu un krievu kultūru. Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā rusofobiski noskaņojumi pasaulē ir pieauguši. Bet, kas ir interesanti, – joprojām nav izskanējis tāds vārds kā “belarusofobija”, nepatika pret Baltkrieviju un baltkrieviem. Tikmēr Baltkrievijas diktators Lukašenko izrāda pilnīgu solidaritāti ar Putinu, no Baltkrievijas teritorijas krievi apšauda Ukrainas pilsētas. Tātad pasaules sabiedrība baltkrievu tautu vismaz pagaidām nodala no Baltkrievijā valdošā režīma. Par iemeslu šādai labvēlībai ir notikumi pirms diviem gadiem, kad Baltkrievijas pilsētu ielās pret valdošo režīmu

Krievijas vēstures mācības

demonstrēja simtiem tūkstošiem cilvēku. Protesti tika brutāli apspiesti, represijas pret opozicionāriem turpinās vēl šodien. Cena, ko samaksāja baltkrievu patrioti, bija augsta. Tagad redzam, ka tā devusi milzīgu uzticības kredītu, no kuŗa baltkrievi dzīvo vēl šodien. Ne velti šī gada Nobela Miera prēmija piešķirta baltkrievu cilvēktiesību aizstāvim, politeslodzītajam Aļesam Beļackim. Kopā ar viņu prēmiju saņēma Krievijā aizliegtā organizācija “Memoriāls”, kas dokumentē staļinisma noziegumus, un Ukrainas pilsonisko brīvību centrs.

Igaunijas ārlietu ministrs Urmas Reinsalu intervijā portālam delfi.ee 14. oktobrī brīdinājis, ka Krievija cenšas iebiedēt Ukrainu un Rietumus, šim nolūkam izmantojot Baltkrieviju. Par to liecinot Lukašenko izteikumi, ka “dažas kaimiņu valstis gatavojoties sagrābt daļu Baltkrievijas teritorijas”. Reinsalu uzskata, ka no Baltkrievijas režīma var sagaidīt hibrīdos uzbrukumus – diversijas pret infrastruktūras objektiem, cilvēku nolaupīšanu, nelegālas migrācijas organizēšanu, kiberterrorismu. Īpaši apdraudētas esot valstis, kuŗām ir robeža ar Baltkrieviju. Tātad arī Latvija. Ja tā tiešām notiks un baltkrievu tauta nepretosies Lukašenko politikai, līdzšinējā labvēlība pret baltkrieviem ātri var

pāraugt “belarusofobijā”.

Bet pagaidām mēs dzīvojam nenoteiktības laikā. Laikrakstā *The Washington Post* 13. oktobrī parādījās Katrīnas Beltonas (*Catherine Belton*) komentārs “Putinam saasinot karu, daži Krievijas biznesa elites pārstāvji krīt izmisumā” (“As Putin escalates war, some in Russia’s business elite despair”). Tajā autore citē kādu augstu Krievijas amatpersonu (kas gan vēlējies palikt anonīma): “Mēs esam nonākuši revolucionārā situācijā. Visi kaut ko gaida – citu valdību, citu karu. “Vanagi” vēlas stingrāku rīcību, savukārt “dūjas” nemaz nevēlas karu. Brist politiskās sistēmas maiņa. Bet kā tieši tas notiks, es nezinu”. Interesanti, ka Ļeņins savos rakstos bieži uzsvēra, ka “revolucionārā situācija” iestāties brīdī, kad “apakšas vairs negrib, bet augšas vairs nevar” dzīvot pa vecam. Tieši tas, ko vērojam šodien. Tātad Latvijai jāgatavojas iespējamām radikālām pārmaiņām Krievijā un Baltkrievijā. Ko no vēstures varam mācīties šoreiz? Latvija ieguva brīvību divas reizes. Pirmo reizi – 1918. gadā, pēc Krievijas imperijas sairuma. Otro reizi – 1991. gadā, kad sabruka Padomju Savienība. Savukārt Putina Krievijas sakāve mums sola lielāku drošību. Kas tā pati brīvība vien ir.

KĀRLIS
STREIPS

Par kongresu un par jaunievēlēto Saeimu

No 13. līdz 16. oktobrim Bostonā notika Amerikas latviešu apvienības 71. gadskārtējais kongress. Tajā piedalījās laikraksta redaktore Līgita Kovtuna, tāpēc nākamajos numuros noteikti varam gaidīt viņas materiālus par kongresa norisi un saturu. No savas puses varu aplūkot kongresu kā tādu, kā arī tēmas, kuŗas tur tapa apspriestas.

Jāsāk ar faktu, ka īpaši lēts prieks ALA kongress nav. Dalības maksa bija 250 dolāru, plus vēl ceļa un apmešanās izdevumi. Kā vienmēr, kongresa centrālā mitne bija lielā viesnīcā, kas par vienu nakti no dalībniekiem iekasēja 189 dolārus.

Pieteikto temu starpā bija ALA nozaļu darbs un projekti politiskās aktivitātes, izglītības un kultūras jomā. Organizācijas mājaslapā atgādināts, ka apvienībā piedalās apmēram 100 dažādas organizācijas un gandrīz 4000 biedru “no visām pavalstīm.” ALA mērķi ir uzturēt un vienot latviešu sabiedrību Amerikā, aizstāvēt Latvijas valsts un tautas intereses, saglabāt latviešu valodu, veicināt latviešu kultūru, gādāt par izglītību, sniegt humanitāru palīdzību trūcīgām ģimenēm Latvijā, kā arī atbalstīt Latvijas centienus būt valstij ar demokrātiju, tiesiskumu un drošību.

Lejupielādējams ir dokuments ar nosaukumu “ALA dara daudz!” Tur aprakstīts apvienības darbs,

informējot Amerikas valdību, Kongresu un sabiedrību par Latviju un latviešiem svarīgiem jautājumiem. Vairākkārt rīkotas demonstrācijas, lai atbalstītu Ukrainu laikā, kad tā piedzīvo drausmīgo Kremļa terorista uzbrukumu. Organizēti koncerti, sarunu vakari, kino izrādes. Rīkota apmācība skolotājiem, lai pilnveidotu mācības latviešu skolās Amerikā. Četrreiz gada laikā sarīkota lieliskā programma “Sveika, Latvija!”, kuŗā jaunieši no Amerikas var kādu laiku pavadīt Tēvzemē. Šogad iespēju izmantoja 54 jaunieši. Ziedota nauda Ukrainas cilvēkiem, kā arī, lai novērstu postažu, kādu Gaņezera vasaras vidusskolā un nometnē šovasar radīja lielā vētra. Atbalstīta Dziesmu svētku rīkošana Minesotā, kā arī Jaņa Kalniņa operas “Hamlets” jauniestudējums Rīgā. ALA Kultūras fonds atbalstījis astoņus dažādus projektus. Nūdien var teikt, ka ALA dara daudz!

Kongresa īpašie viesi šogad bija Latvijas vēstnieks ANO Andrejs Pildegovičs, Eiropas Komisijas augstais pārstāvis Valdis Dombrovskis, Latvijas universitātes profesore Žaneta Ozoliņa, profesors Daunis Auers, kā arī koordinatori Ivars Cinkuss. Professore Ozoliņa referēja par tēmu “Vai Latvija ir drošībā?”, kā arī vadīja paneldiskusiju “Latvijas ārpolitika ģeopolitisko pārmaiņu laikā.” Profesora Auera tēma bija “Ko

gaidīt no Latvijas 14. Saeimas un jaunās valdības?” Bija referāti un diskusijas par latviešu Dziesmu svētkiem, kā arī par arhīvu glabāšanu.

Domājot par Latvijas drošību, jāsaka, ka patlaban par spīti Kremļa fašista genocīdam Ukrainā, mūsu valsts ir drošāka nekā tā bijusi jebkad tās pastāvēšanas vēsturē. Kremļa agresija jau pirms kāda laiciņa NATO aliansei lika krietni paplašināt savu fizisko klātbūtni Baltijas valstīs un Austrumeiropā. Amerikas prezidents Džo Baidens ir skaidri pateicis, ja Kremļa terorists iedomāsies uzbrukt kādai no NATO dalībvalstīm, tad reakcija būs tūlītēja un smaga. To pašu viņš arī ir teicis attiecībā uz Kremļa diktatora draudiem par iespējamu taktiska kodolieroča izmantošanu Ukrainas konflikta kontekstā. Tas, protams, būtu bīstami visai pasaulei, un līdz ar to jādara viss iespējams, lai to novērstu. Galvenais, protams, būs pēc iespējas ātrāk panākt uzbrucējas valsts sakāvi. Terrorists, visticamāk, vēlas saglabāt ne tikai nelikumīgi sagrābto Krimu, bet arī uzņemt tās četras Ukrainas teritorijas, kuŗās nesen notika “referendumi” par pievienošanu Krievijai. Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis ir teicis, ka viņa valdība un valsts nepiekrīt jebkādi Ukrainas teritorijas sagrābšanai, un vismaz pagaidām šķiet skaidrs, ka saus-

zemes karu Kremļa karavadonis Ukrainā jau ir zaudējis.

Attiecībā uz 14. Saeimu un jauno valdību, ir zināms, ka pagājušajā nedēļā Valsts prezidents Egils Levits aicināja premjerministru Krišjāni Kariņu uzsākt sarunas par jaunās koalīcijas veidošanu. Ir skaidrs, ka valdībā netiks iesaistīta partija *Stabilitātei!*, kas ir nebūtībā aizgājušās *Saskaņas* ideoloģisks dvīnis, nedz arī *Latvija pirmajā vietā*, kas ir kādreizējā satiksmes ministra Ainara Šlesera kārtējais politiskā biznesa projekts, nedz arī *Zaļo un zemnieku savienība*, kuŗa turpina turēties pie nopietni kompromitēta un smagos noziegumos notiesātā kādreizējā Ventspils mēra Aivara Lemberga.

Atliek *JV, NA, Apvienotais saraksts* un *Progresīvie*. Kariņa kungs ir teicis, ka viņš labprātāk gribētu koalīciju ar visām četrām partijām, jo tas būšot “stabilāks galds.” *NA* un *AS* drīzāk gribētu valdību ar trim partijām, *Progresīvos* atstājot ārpusē. No partiju interešu viedokļa raugoties, tas, protams, ir loģiski, jo trīs partijas var cerēt uz lielāku ministru portfeļu skaitu nekā četras.

No *Apvienotā saraksta* ir ievēlēti divi cilvēki ar pieredzi ministra darbā – kādreizējais premjerministrs Māris Kučinskis un kādreizējais aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis. *Progresīvie* nekad nav bijuši Saeimā, līdz ar to

cilvēku ar ministra pieredzi viņu partijā nav. No *Jaunās Vienotības* 14. Saeima ievēlēts aizejošās valdības premjerministrs Krišjānis Kariņš, kā arī ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs. No *Nacionālās apvienības* ekonomikas ministre Ilze Indriksone un kultūras ministrs Nauris Puntulis. Ārpus šīs četrtnes, visi pārējie ministri kandidēja partijās, kuŗas vēlēšanās saņēma mazāk par pieciem procentiem balsu. Tas nozīmē, ka daudzās ministrijās, kad valdība būs apstiprināta, būs pavisam jaunas sejas.

Ar trim partijām valdībai Saeimā būtu 54 balsis, kopā ar *Progresīvajiem* – 64. Lielākā problēma ar četrām partijām būtu izteikti ideoloģiska nesaderība starp *Progresīvajiem* un *Nacionālo apvienību*, bet aizejošajā valdībā *NA* tika galā ar izteikti liberālo apvienību *Attīstībai/Par*, tāpēc nešķiet, ka tas būtu nepārvarams šķērslis.

14. Saeima darbu sāks 1. novembrī. Jaunajai Saeimai būs daudz darāmā. Būs jautājumi par situāciju Ukrainā, par *Covid-19* pandēmiju, par daudziem citiem jautājumiem. Saeimas sastāvs būs krietni citādāks nekā iepriekš. Turēšim ikšķus, lai darbs būtu veiksmīgs, lai arī vēlēsim Amerikas latviešu apvienība turpināt savu izcili nozīmīgo darbu!

XXI gadsimta Latvijas zemnieku likteņi Ivara Selecka jaunajā filmā

RITA ROTKALE

Šis rudens Latvijā atnācis ne vien ar īpaši koši krāsotām dabas ainavām, bet arī ar sevišķi bagātu Latvijas kinematografistu sarūpētu jaunu filmu ražu. Ko tik visu tur varam atrast: ir gan drāmas, gan vēstures notikumiem veltītu darbu, komēdiju un pat trilleri! Tomēr kā kaut kas pilnīgi īpašs šai virknē izceļas latviešu izcilā dokumentālista Ivara Selecka jaunākais veikums ar nepretenciozo nosaukumu "Zemnieki".

Šo īpašo vietu filmā piešķir, pirmkārt, jau tās autora personība. Meistars ir īsts latviešu dokumentālā kino patriarchs – 34 dokumentālo filmu režisors, 44 dokumentālo filmu operātors. Filma "Šķērsiela", kas ir viens no viņa pazīstamākajiem veikumiem, 1989. gadā tika atzīta par Eiropas labāko filmu. Tagad, 88 gadu vecumā, Ivars Seleckis jau ceturto reizi atgriezies pie Latvijas lauku tematikas. Iepriekšējās filmas – "Apcirkņi" (1973), "Nāc lejā, bālais mēness!" (1994), "Zem ozola kupļiem zariem" (2002) – tapušas lūzuma momentos, kad Latvijā un tās laukos notiek vēsturiskas pārmaiņas. Protams, ka līdz ar to arī zemnieki, viņu sapņi un mērķi ir atšķirīgi. Un ir ļoti svarīgi fiksēt šīs pārmaiņas, saglabāt laikmeta un konkrētu cilvēku likteņu liecības, būtībā valsts vizuālo vēsturi. Ivars Seleckis to dara ar milzu atbildību un pietāti. Jaunajā filmā tās autors, rādot sešas atšķirīgas ģimenes, atklāj Latvijas lauku dažādību mūsu dienās, kad daudzi pilsētnieki maina ierasto dzīvesveidu, kļūstot par zemniekiem. Režisors savās intervijās neslēpj, ka lauku cilvēki viņam šķiet interesantāki par pilsētniekiem, jo zemniekam pašam jāpieņem visi lēmumi, viņam nav priekšnieka, kas domā viņa vietā. Līdz ar to viņam ļoti daudz jāzina, jāprot un jāvar.

Meklējot un izvēloties filmas varoņus, radošā grupa iepazinusi milzum daudz interesantu cilvēku. Selecki visvairāk pārsteigušas latviešu tautas radošuma izpausmes. Ar ko tik šodien nenodarbojas mūsu zemnieki! Filmas gaitā skatītājs sastopas ar Aldersonu, Bartkeviču, Grāpju, Kaupužu, Krivtežu un Rehtšpreheru ģimenēm un kopā ar tām izdzīvo vienu lauku dzīves ciklu no pavasara sējas līdz rudens ražas novākšanai. Jāteic gan, ka šos uzvārdus skatītājs izlasa tikai beigu titros, filmas gaitā stāsts ir par Kalvi, Tomu, Toniju, Elvi, Jāni un Ringoldu. Viņus redzam darbā, sadzīvē, nopietnās un arī komiskās situācijās. Uz ekrāna redzamo aizkadrā komentē pats Ivars Seleckis, un tas piešķir atēlotajam vēl kādu īpašu nozīmību. Filmas varoņu motivācija pārcelties uz laukiem vai par katru cenu palikt dzīvot laukos ir dažāda. Tā Kalvis, grāmatveidis, kuŗš nenieka nesaprot no lauku darbiem, ar visu ģimeni ir apmeties kādreizējā fermas ēkā, teju vai graustā. Daļa mājas ir bez jumta, ūdeni nākas pievest no krietni tālas vietas. Labu lai-

ku liekas, ka šis vīrs jau nu līdz rudenim lauku dzīvi neizturēs, varbūt sieva un bērni aizmuks atpakaļ uz pilsētu. Bet nē, rudenī pie mājas redzam izraktu un iekārtotu pamatīgu aku, ēkas nobrukušajā galā slejas staltas jumta spāres. Šķiet, ka Kalvja spīts un humorpilnais skats uz dzīvi būs uzvarējuši. Citāds stāsts ir par Ringoldu un viņa ģimeni. Viņu sapnis ir bijis, lai paši varētu dzīvot un bērni uzaugt skaistā vidē, un tādu vietu ir at-

raduši. Viņi saimnieko apbrīnājami racionāli – vistas iztiek bez kūts, kartupeļu audzēšanai nav jādzen vagas, izrādās, tie lieliski izaug salmu klājienā, un ir vēl daudz citādu brīnumu. Tiesa, saimniekam pa laikam jāizbrauc peļņā uz Dāniju, taču uz ražas novākšanas laiku viņš atkal ir mājās. Īpaši silta attieksme filmas veidotājam ir pret Toniju, sievieti, kuŗa dzīvo laukos viena ar savu gotiņu Smaidu. Ivars Seleckis nesenā intervijā (*Kultūras*

Diena, 6.X 2022) atzinis: "Par govi patiesībā būtu jātaisā atsevišķa filma, jo latviešu tauta ir izdzīvojusī, pateicoties govij. Kam nebija govs, tam bija beigas. [...] Bez Tonijas nevar, viņa ir atskaites punkts." Diemžēl Tonijai nācās kapitulēt, jo veselības stāvoklis liedza palikt laukos, tādēļ gotiņu Smaidu vajadzēja atdot. Savdabīgi ir arī pārejo filmas varoņu likteņu līkloči, bet visus apvieno sīkstums un apziņa, ka viņi ir atbildīgi savas zemes saimnieki.

Noskatoties "Zemniekus" un atskatoties uz pārējo Ivara Selecka devumu dokumentālajā kino, nevar nejust Meistara īpašo spēju iegūt savu varoņu uzticēšanos, lielu atklātību. Kā to panākt, režisors stāsta intervijā, kas publicēta žurnālā *IR* (6.–12.X 2022): "Uzņemot filmas, kļūstam par šo cilvēku ģimenes locekļiem, un tas ir uz mūžu. Sazināties, satiekamies. Esam klāt arī grūtos brīžos. Mēs par katru varoni zinām daudz, bet nevaram atļauties to stāstīt un nodot viņu uzticēšanos. Mums, vecajiem dokumentālistiem, ir ētikas kodekss, ka nedrīkstam uz citu kauliem taisīt savu bio-

grafiju. [...] Dokumentālistiem ir atbildība par to, lai filmu varoņi neciestu. Ar cilvēkiem jāapietas saudzīgi, jo viņi nav aktieri un viņiem jādzīvo tālāk savā pagastā, pilsētā un sabiedrībā."

Filma "Zemnieki" ir iekļauta Amsterdamas dokumentālo filmu festivāla programmas sadaļā *Masters (Meistari)*, kuŗā tiek demonstrēti pasaulē atzīti režisuru jaunākie darbi. Tas ir nozīmīgākais dokumentālo filmu festivāls pasaulē, un Ivars Seleckis ar savām filmām tur piedalījies vairākkārt, arī saņēmis balvas. Šogad viņam uz turieni braukt nemaz īsti negriboties, jo vairs neesot neviena no pazīstamajiem kolēģiem. Un galu galā nevar jau arī zināt, kā ies ar darbiem. Jo top filmas "Turpinājums" tālākais stāsts ar darba nosaukumu "Pieaugšana". Vai 88 gados tāda slodze nav par šerpu? Atbildei vēlreiz citāts no intervijas: "Neteikšu, ka savus gadus jūtu. Nekā es viņus nejūtu. Dokumentālista darbs ir smags un intensīvs, jo visu laiku esi ceļā, esi klātesošs. Rūdijums ir zvērīgs, joprojām varu nostrādāt 18 stundas no vietas." Lai Meistaram veicas, un gaidīsim jauno filmu!

Par definīcijām, uzskatiem un par mums pašiem

Latvijas Universitātes profesors, politisko partiju un vēlēšanu uzvedības pētnieks Jānis Ikstens intervijā Sallijai Benfeldei

Pēdējos gados Latvijā ne viens vien nacionāli un konservatīvi noskaņots politiķis ir izvērsis cīņu pret liberālismu, apgalvojot, ka tas ir ļaunums, kas iznīcina mūsu valsti. Pēc 14. Saeimas vēlēšanām runas par sliktu liberālismu ir pieklusušas, tagad ir atrasts jauns ļaunums, ko apzīmē ar jēdzienu "kreiss", tas kā arguments tiek minēts sarunās pirms oficiālajām valdības veidošanas sarunām. Protams, pēc piecdesmit okupācijas gadiem šis jēdziens bieži asociējas ar krieviem, ar okupāciju, staļinismu un Krievijas iebrukumu Ukrainā. Tomēr jēdzieniem ir definīcija, pavisam konkrēta nozīme, kuŗa nekļūst ne "labāka", ne "sliktāka", ja tajā apzināti vai neapzināti katrs ieliek sev vēlamo un nevis patieso saturu, tikai tā jauc cilvēkiem prātus. Tādēļ aicinājām uz sarunu Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes dekānu, profesoru Jāni Ikstenu, kuŗš ir darbojies OSCE ODIHR (EDSO demokrātisko institūciju un cilvēktiesību birojs) politisko partiju ekspertu grupā, savulaik bija Baltijas-Amerikas brīvības fonda un Fulbraita stipendiju ieguvējs, stažējies Kolumbijas universitātē (ASV) un ir arī *Comparative Study of Electoral Systems* pētnieciskās programmas nacionālā projekta vadītājs.

Ko nozīmē šie jēdzieni: liberāls, konservatīvs? Vai valstij kreisi uzskati ir bīstami?

Politoloģijā jeb politikas zinātnē kreisums un labējums pirmām kārtām saistās ar ekonomisko jomu. Tie ir cilvēki vai ideoloģijas, kas saredz valstij lielāku lomu, ietekmi ekonomikā caur nodokļiem, caur sīkāku un skrupulozāku cilvēku darbības regulējumu ar priekšrakstiem un noteikumiem un tā tālāk, tie tiek uzskatīti par kreisajiem. Tie, kuŗi grib vairāk brīvo konkurenci, zemākus nodokļus, pašregulāciju un uzņēmību, ir labējie. Pēdējos pārdesmit gados parādās vēl viena svarīga dimensija – dalījums starp konservatīvajiem un liberālajiem, kaut gan tas ir ļoti frivols dalījums. Patiesībā tas ir stāsts par konservatīvajiem un libertāriešiem. Libertārieši ir par indivīda pašrealizācijas politiku, par ļoti plašām indivīda tiesībām uz dažnedažādām lietām un procesiem, bet konservatīvais spārns drīzāk ir par grupu tiesībām, par tautas, nācijas identitāti un konservatīvi arī savos sociālajos uzskatos par reliģiju, morāli, ģimeni un tā tālāk. Kā mēdz teikt, tā ir identitātes politika politikā. Dažkārt tā sakrīt ar ekonomisko politiku, bet tas jautājumu loks, ko katrs skata, ir atšķirīgs. Šis politikas, ja tās attēlotu grafiski, drīzāk ir krustām, kā krusts. Piemēram, Amerikas Savienotajās Valstīs šis diskusijas nav tik daudz par ekonomiku, bet vairāk par identitātes jautājumiem.

Vai tas nozīmē, ka būt libertārietim vai konservatīvajam, nozīmē apdraudēt savu valsti?

Nedomāju, ka vieni vai otri uzskati nozīmē tiešā veidā apdrau-

dēt savu valsti. Ne vieni, ne otri nav gatavi atteikties no savas valsts, pakļaut savu valsti ārējiem apdraudējumiem. Ja apdraudējums varētu rasties, tad no kaut kādām rīcībpolitikām jeb, vienkāršāk sakot, no rīcības, ko piekopt vieni vai otri. Piemēram, ja mēs absolutizējam brīvo iniciatīvu un pašpalīdzību, tad mēs nonākam pie tā, ka cilvēki nesaņem nekādu jēdzīgu atbalstu no valsts savu sociālo problēmu risināšanā, paši kuŗas ar savu bēdīgo veselības stāvokli, zemām pensijām vai vispār bez pensijām. Arī pretējā virzienā – ja mēs absolutizējam tādu politiku, ka katrs ir tik īpašs un neaizvietojams, apcubināms, tad vienkārši nav iespējams apvienot sabiedrību, nav iespējams izvei-

konkrētas ideoloģijas pārstāve. Vienmēr iestājas realitāte, ir tikai tai sabiedrībai raksturīgas īpatnības, problēmas, izaicinājumi, kas ir jārisina, tādēļ tas nav tik ideālistiski. Latvijā ir partijas, kuŗas cenšas piesaistīt savus vēlētajus ar savu ideoloģiju, un domāju, ka Nacionālā apvienība ir ilgspēlīgs piemērs, kur personībām varbūt pat ir bijusi mazliet mazāka nozīme, bet svarīga ir bijusi idejiskā puse. Līdz šī gada 1. oktobrim man šķita, ka arī *Saskaņa* ir tāda, bet izrādījās, ka *Saskaņā* tas idejiskais pamats nav tik spēcīgs. Kaut kādā ziņā *Progresīvie* ir programmatiska partija – vismaz šobrīd viņi tā izskatās, un viņi ir vairāk pa kreisi. Bet tas nemaina būtību – viņiem ideoloģiskais ko-

sociāldemokrātijas vidū, ne tikai starp vecajiem sociāldemokrātiem, kuŗi ir norūpējušies tikai par sociālo problēmu risināšanu. Jaunie ir arī tādi, kuŗi ļoti droši ietver apkārtējās vides, arī identitātes, tai skaitā seksuālās identitātes, jautājumus. Viņi ar šīm savām pozīcijām ir ļoti tālu no *Apvienotā saraksta* un *Nacionālās apvienības*. Dažkārt pat saka, ka *Nacionālā apvienība* šajā jautājumā ir pretmets. Piemēram, ģimenes politikā un vēl dažos vairāk morālas dabas jautājumos viņi ir ļoti tālu viens no otra. Savulaik *Progresīvie*, atbilstoši savai ideoloģijai, bija pozicionējušies gan valodas, gan militārā dienesta jautājumos, viņu nostādnes harmoniski izrietēja no partijas ideoloģiskajiem uzstā-

Nevaru šobrīd droši prognozēt, kāda būs valdība, bet reāli ir tikai divi varianti: trīs partijas vai četras partijas. Kaut kas manuprāt var mainīties tikai tad, ja kaut kas notiek ar Zaļo un zemnieku savienību. Domāju, ka tajā brīdī, kad Lembergs tiks notiesāts pēdējā instancē, tad partija varēs oficiāli no viņa atteikties un sacīt, ka (*ironiski*) ir brīvi no šī lāsta. Ar Rošļikovu neviens nerunās, domāju, ka ar Šleseru arī ne pārāk gribēs runāt. Tādēļ esam ar salīdzinoši nelielām manevra iespējām. Kamēr Zemnieku savienība ir Lemberga gūstekne, domāju, ka nekas daudz nemainīsies, ja vien nenotiks milzīgi satricinājumi saistībā ar *Jauno Vienotību*. Ja koalīcija vienojas, ka ir jautājumi, kuŗos katrs var balsot, kā grib, piemēram, jautājumā par viendzimumu attiecībām, tad rodas plašākas manevru iespējas. Patmā visos jautājumos Saeimā koalīcija parasti balso tā, kā par to ir vienojusies. Jautājumos par sociālo atbalstu, nodokļiem koalīcijā visi noteikti balsos vienādi.

Par sevi reizēm mēdzam teikt, ka esam ļoti dažādi, pretrunīgi un pat kašķīgi, arī par vēlēšanām sabiedrībā izskan visdažādākie vērtējumi.

Mūsu sabiedrība ir pietiekami daudzveidīga. Ir etniskais dalījums, kas ir pāri visam, un ir vēl dalīšanās un fragmentācija arī pēc citiem principiem. Ir cilvēki, kuŗiem *Progresīvo* idejas ir svarīgas, ir cilvēki, kuŗiem tās nemaz neinteresē, ir cilvēki ar lauku interesēm, un laukos Latvijā dzīvo aptuveni trīsdesmit procentu no visiem. Esam dažādi, tādēļ nav tā, ka šo daudzo partiju pastāvēšana ir pavisam bez pamata, un nedomāju, ka esam īpaši kašķīgi un atšķirīgi no citiem. Vēlēšanu rezultāti ir tādi, kāda ir mūsu sabiedrība.

Dusmojamies, ka daudzos jautājumos Eiropā esam pēdējās vietās. Kā isti ir – kur mēs esam Eiropā? Pirmie, pēdējie vai pa vidu, ja nerunājam par skaitļiem?

Nevar pateikt vienu ciparu, kuŗā vietā mēs esam. Protams, var skatīties ANO tautas attīstības indeksu, bet tie ir statistiski rādītāji. Mūsu nācijas iezīme ir tā, ka diezgan daudz čīkstam arī tad, ja nemaz tik slikti nav. Mēs tomēr esam pasaules attīstītākā daļa, mēs pie tās piederam. Mums neiet tik labi, kā mums gribētos saimnieciski, bet mums ir sava valsts, mēs varam paši pieņemt lēmumus šajā valstī, mēs varam kopt savu identitāti, savu kultūru. Lai arī mūsu saimnieciskā dzīve neattīstās tik strauji, kā dažiem kaimiņiem, mēs esam priekšā daudziem citiem, ar kuŗiem mēs bijām kopā Padomju Savienībā. Domāju, ka globālā konkurencē mums iet labi. Ja raugāties tikai uz Eiropu, tad mēs varam gribēt daudz, daudz vairāk. Mums būtu nopietni jāstrādā, lai iedzītu to, ko esam pazaudējuši pēdējos desmit gados: ekonomiskās attīstības tempu tādēļ pietrūkst resursu izglītības attīstībai, veselības aprūpei, nevienlīdzības mazināšanai.

Jānis Ikstens: “Mūsu nācijas iezīme ir tā, ka diezgan daudz čīkstam arī tad, ja nemaz tik slikti nav. Mēs tomēr esam pasaules attīstītākā daļa, mēs pie tās piederam. Mums neiet tik labi, kā mums gribētos saimnieciski, bet mums ir sava valsts, mēs varam paši pieņemt lēmumus šajā valstī, mēs varam kopt savu identitāti, savu kultūru.”

dot indivīdu kopību, kas sarunājas savā starpā, kuŗai ir kaut kas kopējs.

Sabiedrība bieži vien grib gan stingrāku valsts kontroli, gan lielākas personīgās tiesības un brīvības, gan to, lai valsts par visu parūpējas un atbalsta, gan grib, lai valsts nekur nebāž savu degunu. Tas ir ļoti pretrunīgi. Vai Latvijas partijas ir labējas vai kreisas, vai arī, ja papēta to programmas un rīcību, tās ir gan kreisas, gan labējas vienlaikus? Vai partijas nav diezgan raibas, pat ja apgalvo, ka tā nav?

Nav tādu partiju, kam programmas būtu kā no mācību grāmatas. Tādu isti nav pie mums, un droši vien tikpat kā nav arī citās valstīs. Viena lieta ir ideoloģija kā zināma ideju sistēma, nedaudz teorētiski ideālistiska, bet otrs ir konkrētā sabiedrība, kuŗa darbojas partija, kas sakās esam

dols ir, tas šobrīd ir labi saskatāms. Kamēr viņi nav saskārušies ar izaicinājumiem praktiskajā politikā, viss ir labi.

Nereti, runājot par Progresīvajiem, tiek piesaukts arī neomarksisms. Vai tā ir un vai tā ir bīstama parādība?

Neesmu ideoloģiju pētnieks, nevaru par to spriest, varu vien pateikt, ka tas man izskatās pēc izdomāta argumenta, jo kopš okupācijas laikiem mēs baidāmies no vārda "marksisms". Iespējams, ka šis vārds tiek lietots biedēšanai.

Vai starp četrām partijām, kuŗas šobrīd spriež par iespēju strādāt koalīcijā visām kopā vai tomēr koalīcijai jābūt bez Progresīvajiem, tiešām ir tik būtiskas pretrunas? Vai Progresīvo nostādnes padarīs kopā strādāšanu neiespējamu?

Idejiskās atšķirības ir ļoti labi saskatāmas pat t.s. jaunās

dijumiem. Bet, atgriežoties pie tā, ko jau sacīju – brīdī, kad mēs izkāpjām ārā no mācību grāmatas un nolaižamies līdz realitātei konkrētā valstī ar konkrētiem gan iekšpolitiskiem, gan ārpolitiskiem izaicinājumiem, redzam, ka ne visas no tām nostādņēm ir piemērotas, saprotam, vai tās atbilst valsts pamatiem, pastāvēšanai un drošībai. Lai tuvinātos, ir notikusi steidzīga pozīciju pārskatīšana, lai tuvinātos gan realitātei, gan nosacīti centriski labējām politiskām partijām. Protams, tas nenozīmē, ka visas domstarpības ir pārvarētas. Bet vismaz man rodas šaubas par to, ka viss tiek pateikts publiski, ka ir domstarpības, par kuŗām skaļi netiek runāts. Situācija ir smagnēja un, iespējams, tādēļ ir abu partiju, *Apvienotā saraksta* un *Nacionālās apvienības*, negribīgā attieksme pret sarunām ar *Progresīvajiem*.

MĀRIS
BINDERS**ANDRIS NELSONS****ASV**

3. novembris Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*, *Symphony Hall, Boston, MA*

Japāna

9. novembris Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*, *Yokohama Minato Mirai Hall*

10. novembris Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*, *Kyoto Concert Hall*

11. novembris Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*, *Osaka Festival Hall*

13., 14., 15. novembris Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*, *Suntory Hall, Tokyo*

25. novembris Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*, *Kissei Bunka Hall, Matsumoto*

26. novembris Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*, *Hokuto Bunka Hall, Nagano Prefecture*

Vācija

8., 9., 10. decembris Andris Nelsons un *Berliner Philharmoniker*, *Philharmonie Berlin*

15., 16., 18., 21., 22., 29., 30., 31. decembris Andris Nelsons un *Gewandhausorchester Leipzig*, *Gewandhaus zu Leipzig*

AINĀRS RUBIĶIS**Francija**

5., 13., 18. novembris Ainārs Rubiķis diriģē Džuzepes Verdi operu "Falstafs", *Festival d'Aix en Provence*

ANDRIS POGA**Apvienotā Karaliste**

1. decembris Andris Poga un *Royal Liverpool Philharmonic Orchestra*, *Philharmonie Hall, Liverpool*

Austrija

18. decembris Andris Poga un *Mozarteumorchester Salzburg*, *Grosses Festspielhaus, Salzburg*

Francija

3. novembris Andris Poga un *Orchestre National de France*, *Auditorium Radio France, Paris*

4. novembris Andris Poga un *Orchestre National de France*, *La Comète, Chalons-en-Champagne*

Norvēģija

17. novembris Andris Poga un *Stavanger Symfoniorkester*, Iveta Apkalna (ērģeles), programmā t.sk. Tāivalža Ķeniņa "Symphony No.8", *Konserthus, Stavanger*

25. novembris Andris Poga un *Stavanger Symfoniorkester*, *Konserthus, Stavanger*

Zviedrija

7., 8. decembris Andris Poga un *Göteborgs Symfoniker*, programmā t.sk. Pēteris Vaska "Musica Serena", *Göteborgs Konserthus*

JĀNIS LIEPIŅŠ**Vācija**

13., 15. novembris Jānis Liepiņš un *Nationaltheater-Orchester Mannheim*, *Nationaltheater Mannheim*

EGILS SILIŅŠ**Vācija**

20., 25. novembris, 10. decembris Egils Siliņš Telramunda lomā Riharda Vāgnera operā "Loengrīns", *Oper Leipzig*

ELĪNA GARANČA**Itālija**

26., 29. novembris, 1., 3., 6. decembris Elīna Garanča princeses Eboli lomā Džuzepes Verdi operā "Dons Karloss", *Teatro di San Carlo, Naples*

INGA KALNA**Vācija**

10., 13., 16., 21. novembris Inga Kalna Trakuma lomā Žana Filipa Ramo operā "Plateja", *Staatskapelle Dresden*

MARINA REBEKA**Polija**

5. novembris Marinas Rebeikas solokonzerts, *Opera Wroclawska*

Marina Rebeka

Vācija

2., 12. novembris Marina Rebeka Leonoras lomā Džuzepes Verdi operā "Trubadūrs", *Staatsoper Unter den Linden, Berlin*

ZANDA ŠVĒDE**Vācija**

4., 11., 14., 18., 21., 30. decembris Zanda Švēde Nenilas lomā Pēteris Čaikovska operā "Burve", *Oper Frankfurt*

MARGARITA VILSONE**Vācija**

3. novembris Margarita Vilsonē un Český filharmonický sbor Brno, *Stadthalle Saalbau Neustadt*

4. novembris Margarita Vilsonē un Český filharmonický sbor Brno, *Pfalzbau, Ludwigshafen*

Zanda Švēde

Margarita Vilsonē

6. novembris Margarita Vilsonē un *Göttinger Symphonie Orchester*, *Die Lutherkantorei Bad Harzburg*

18. novembris Margarita Vilsonē Elektras lomā Ernsta Kreneka operā "Oresta dzīve - Elektra", *Theater Münster*

18., 22., 27. decembris Margarita Vilsonē Riharda Štrausa operā "Elektra", *Theater Münster*

31. decembris Margarita Vilsonē, *Konzertkirche Neubrandenburg*

PĒTERIS VASKS**Apvienotā Karaliste**

9. decembris Pēteris Vasks, "The Fruit of Silence", "Epifania", *Round Chapel Hackney, London*

Vācija

10., 13., 19. novembris, 2., 11., 16., 18., 19., 25., 28., 30. decembris Pēteris Vasks, "Vēstījums", atskaņo *Düsseldorfer Symphoniker*, *Opernhaus, Düsseldorf*

18., 19. decembris Pēteris Vasks, "Concerto no. 1", atskaņo *Philharmonisches Orchester der Hansestadt Lübeck*, *Musik und Kongresshalle, Lübeck*

MŪSĒJIE PASAULĒ

Iveta Apkalna

ĒRIKS EŠENVALDS**Apvienotā Karaliste**

12. novembris Ēriks Ešenvalds, "In Paradisum", izpilda *Collegium Singers*, *St Andrews Church, Wiveliscombe*

19. novembris Ēriks Ešenvalds, "Stars", izpilda *Spires Philharmonic Orchestra & Chorus*, *Baginton Road URC Church, Coventry*

10., 20. decembris Ēriks Ešenvalds, "Stars", izpilda *London Oriana Choir*, *St James' Church, Piccadilly, London*

Austrālija

18. novembris Ēriks Ešenvalds, kořmūzika, *Sacred Heart Catholic Church Paddington*

ASV

11. novembris Ēriks Ešenvalds, "Trinity Te Deum", izpilda *Oratorio Choir*, *Concert Hall, Carter Center for Worship and Music, Bridgewater, VA*

13. novembris Ēriks Ešenvalds, kořmūzika, izpilda *Metropolitan Chorale*, *Artists For Humanity EpiCenter*, *Boston, MA*

Nīderlande

24. novembris Ēriks Ešenvalds, "Stars", izpilda *Enchanted Isle*, *Catharinakerk, Eindhoven*

20. decembris Ēriks Ešenvalds, "Stars", *Catharinakerk, Eindhoven*

Slovēnija

2. decembris Ēriks Ešenvalds, "Only in Sleep", izpilda *Slovenský filharmonický zbor*, *Slovenska filharmonija, Ljubljana*

Šveice

26. decembris Ēriks Ešenvalds, "Ancient Prairie", izpilda *Choeur Novantiqua*, *Cathédrale de Sion*

Vācija

12., 19. decembris Ēriks Ešenvalds, kořmūzika, izpilda *Jugendchor der Staatsoper*, *Staatsoper Unter den Linden*

IVETA APKALNA**Norvēģija**

17. novembris Iveta Apkalna un *Stavanger Symfoniorkester*, diriģents Andris Poga, *Konserthus, Stavanger*

DAUMANTS LIEPIŅŠ**Vācija**

15., 16. decembris Daumants Liepiņš un *Magdeburgische Philharmonie*, *Opernhaus Magdeburg*

Margarita Balanas

Zviedrija

27. novembris Daumanta Liepiņa solokonzerts, atskaņo t.sk. Lūcijas Garūtas skaņdarbu, *Uppsala Konsert & Kongress*

BAIBA SKRIDE**ASV**

11., 12. novembris Baiba Skride un *Milwaukee Symphony Orchestra*, *Bradley Symphony Center*, *Milwaukee, WI*

MARGARITA BALANAS**Apvienotā Karaliste**

23. novembris Margarita Balanas, *Fidelio Cafe, London*

LATVIJAS RADIO KORIS**Beļģija**

27. novembris Latvijas Radio koris, *Botanique - Museum, Sint-Joost-ten-Node*

SINFONIETTA RĪGA**Nīderlande**

27. novembris Sinfonietta Rīga, *Het Concertgebouw Amsterdam*

KREMERATA BALTICA**Luksemburga**

22. novembris Kremerata Baltica un Georgijs Osokins, piano, *Philharmonie Luxembourg*

Slovēnija

20. novembris Kremerata Baltica un Georgijs Osokins, piano, *Narodni dom Maribor*

ARTA JĒKABSONE**ASV**

23. novembris Arta Jēkabsonē, *The Jazz Loft*, *Stony Brook, Long Island, NY*

Spānija

7. novembris Arta Jēkabsonē, *Robadors 23, Barcelona*

Andris Poga

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

JĀNIS RUDZĪTIS

Mani Zviedrijas gadi

Autobiografijas skici, kas iespiesta "Trimdas rakstnieku" 3. sējumā, 1947. gada sākumā beidzu ar teikumu, ka esmu latviešu valodas skolotājs bēgļu ģimnazijā. Tā bija Libekas latviešu ģimnazija, un, kad angļu iestādes, par spīti mūsu demonstrācijai ar melno karogu, šo skolu likvidēja, vienu ziemu nostrādāju arī jauktajā (latviešu, lietuvju, poļu) D. P. ģimnazijā Holšteinas Neuštatē, kas piedzīvoja tādu pašu likteni. Skolotāja darbā man veicās. Esmu lepns, ka no maniem skolniekiem nākuši arī dzejnieks Olafs Stumbrs, kuŗa talantu un aso interesi par literāturu jau toreiz

varēja visai skaidri manīt, rakstniece Indra Gubiņa, rakstnieks un nopietnais lingvists Valdis Zeps-Turbads, kas skolā izcēlās gan ar labu galvu, gan ar apbrīnojamu uzcītību, un *Jaunās Gaitas* redaktors Laimonis Zandbergs.

Sākoties tālākās izceļošanas paliem, arī mums ar sievu pienāca galvojums no Amerikas, bet Jaunā pasaule mūs briesmīgi baidīja. Teicu bez tam, ja zaudēta Latvija, tad jācenšas turēties vismaz pie Eiropas. Amerikas galvojumu pametām neizmantoju, un nožēlojuši to neesam. Kad 1964. g. pavasarī laimējās izceļoties pa Amerikas kontinentu, nācās atzīt, ka esmu un varu būt tikai eiropietis. Taču toreiz, lielo palu laikā, likās, ka arī Vācijā palikšanas nebūs. 1950. g. sākumā mana uzņēmīgā sieva "*durch Nacht und Wind*", paslēpta kādā vācu zvejnieku kuģē, ieradās Zviedrijā. Varēju viņai sekot 10 mēnešus vēlāk kā legāls iecelotājs, lai apmestos Upsalā, kur visus šos gadus bijusi mana galvenā mītne. Zviedri šo veco universitātes pilsētu dažkārt dēvē par savu garīgo galvaspilsētu, bet tā ir diezgan provinciāla Jelvagiņa. Toties Stokholmas tuvums jau pēc stundas ļauj elpot lielpilsētas gaisu, kas gan nekādi nav salīdzināms ar atmosfēru citās Rietumeiropas lielpilsētās. Vispār taču, kaut gan zviedri tik ļoti cenšas skriet līdz visiem pasaules vējiem, Zviedrija un visa Skandināvijas pussala tomēr ir Eiropas province. Tālab tik ļoti tikams katrs likums, ko gadās izlaist ārpusē, un darījīs to esmu bieži. Bet Zviedrija tomēr ir Eiropā, un Zviedrija atrodas tik tuvu dzimtenei! Tam liela nozīme.

Tikai drusku apsildījies un kādu mēnesi nodzīvojis sievas maizē, sāku strādāt fizisku darbu uz stundām enerģiska zviedru jaunekļa dekoratīvu priekšmetu darbnīcā. 1952. g. vasarā Vācijas laikraksts "Latvija" apjautājās, vai es būtu ar mieru pārņemt tā pārstāvību Zviedrijā. Devu jāvārdu, un pēc mana

ierosinājuma tika nodibināta Latvijas redakcija Zviedrijā. Strauji pārskolojos par žurnālistu un drīz vien biju iegrimis šai nozarē līdz kaklam. Vairākkārt esmu šo soli nožēlojis, jo tas gauži darījās pāri maniem nerviem, bet, gadiem krājoties, atpakaļceļš uz fizisku darbu "zviedru saimniecībā" kļuvis grūti iedomājams. Par kādu no izdaudinātajiem "arhīva darbiem", ko zviedri mēdz piešķirt inteligēntajiem bēgļiem, neviens man nav rūpējies, un esmu par lepnu, lai pats lūgtos.

Zviedrijas latvieši ir tādi paši kā tautieši citās zemēs, bet viņu sabiedriski un politiski aktīvākā daļa jau kopš trimdas sākuma mēnešiem kļuvis slavens ar neiecietības kaiti. Taču kādā Stokholmas latviešu sapulcē ir atskatījuši svilpieni, kas adresēti Kārlim Skalbem. Arveds Švābe "Latvju Vārda" slejās tika salīdzināts ar cirka klaunu. Tas pats laikraksts pēc Mārtaņa Ziverta lugas "Kā zaglis naktī" izrādes Stokholmā rakstīja, ka autors varētu arī repatriēties. Kad ar pienācīgu cieņu rīkojām Veronikas Strēlertes 50 gadu jubilejas svinības, radās greisirdīgs amata brālis, kas par dzejnieci palaida neatkārtojamas rupjības. Nevaru tuvoties nevienam no tiem, ko nule minēju, bet kā žurnālists un organizāciju darbinieks līdz mielēm esmu izbaudījis neiecietīgo Zviedrijas latviešu darīto dziru, esmu arī bez žēlastības apšļāktis gan ar melno, gan sarkano krāsu, jo kreisie mani saukājuši par reakcionāru ulmanieti, bet fražu patriotisti – par komunistu!

Žurnālistika apēdusi mana laika un enerģijas galveno daļu. Ne mazumu laika prasījusi arī cenšanās sekot kultūras dzīves parādībām okupētajā Latvijā. Tad dažādi rutīnas darbi, piemēram, viena otra izdevuma redakcija "Daugavas" apgādam. Par vienu no tiem mans prieks nerimstas. Domāju Ērika Adamsona "Rakstus", ko atkal un atkal mēdzu apmīlot. Esmu sevišķi laimīgs, ka man izdevās izraut

no Rīgas mikrofilmu ar viņa romānu "Sava ceļa gājējs", kas citādi nekad būtu piedzīvojis iespiedumu grāmatā. Kā tas viss notika, tā būtu viela kriminālstāstam, kas šobrīd vēl nav rakstāms. Par manām apcerēm un rakstiem, kas attiecas uz literāturu, jāizņemamas Raiņa drāmatiskie vārdi: "Es nepazīstu darba, kas nebūtu traucēts līdz pēdējam: visi darbi, cik man to ir, kā zagšus nozagti liktenim, kā izrauti no zvēra rīkles." Nav jātērē vārdi, lai izklāstītu, kā tas viss ietekmējis manu rakstu kvalitāti. Var vienīgi piebilst, ka pats labi apzinos savas neveiksmes un to, cik neglīti esmu pievilis cilvēkus, kas no manis gaidījuši vairāk.

No maniem Zviedrijas gadu rakstiem paša vērtējumā galvenā nozīme tiem, kas iederas dzejas teorijā. Vispirms te minama formas studija "Raiņa ritmi", gar ko gan noņēmos kādus sešus septiņus mēnešus 1954. g. pirmajā pusē, bet 1958. g., sagatavojot tekstu grāmatas iespiedumam, pamatversiju vēlreiz pārstrādāju. Ceļš no Medeņa metriem līdz Raiņa ritmiem ir bijis ļoti garš. Esmu to veicis, dažbrīd būdams gluži apskurbis, dažbrīd skaizdamies, kālab jaunās atziņas man vajag apgūt trimdas apstākļos, kālab nebija neviena, kas mani tām tuvinātu Latvijas universitātes auditorijās! Rakstot par Raiņa ritmiem, manā rīcībā bija tikai paša ausis un subjektīvā ritma izjūta, ko ne ar kādiem objektīviem eksperimentiem neesmu varējis pārbaudīt. Apzinot, ka darbam vēl daudz trūkumu. Dažas vietas neskaidras, citur šis tas juceklīgs. Nav pietiekami akadēmiskas apdares. Bet es esmu pārliecināts, ka mana studija par Raiņa ritmiem ir pirmais plašākais mēģinājums atbrīvot latviešu dzejas teoriju no pārāk ieilgušā pseudoklasiskā poētikas deduktīvo normu gūsta. Līdzīgā garā esmu rakstījis samērā plašo studiju par Zinaīdas Lazdas ritmiem (1963). No divi galvenajiem teorētiskajiem rakstiem, ko esmu devis dainoloģijai, pirmais – par tautasdziesmu metriku (Latv. tautasdziesmas Kopenhāgenas V sējumā, 1956) – visnotaļ vēl ir tikai Luža Bērziņa atziņu atstāstījums. Bet, ierunādāmie par robežas relatīvitāti starp trochaju un daktilu dziesmu metrisko formu un tādā sakarā uzmezdam hipotēzi par četriem galvenajiem iktiem, esmu pateicis arī ko jaunu, saņemdam atzinīgu atsauksmi no Edites Hauzenbergas-Šturmas. Otrā rakstā – par asimetriskām strofām latviešu trochaju dziesmās (*In honorem Endzelini*, 1960) – esmu korrigējis un plašāk izgaismojis Luža Bērziņa atzinumus; esmu

ar šo rakstu arī kaut ko darījis, lai dainu metriku ievirzītu salīdzināmās metrikas lokā, kas man liekas pilnīgi nepieciešams uzdevums.

Jau tad, kad rakstīju studiju par Raiņa ritmiem, man tēlojās iecere par latviešu vispārīgās metrikas un ritmikas sējuma sarakstīšanu, bet diezgan droši sakāms, kā tā paliks tikai iecere, jo tas būtu darbs, kas nav zagšus nozogams liktenim, bet prasa laiku un apstākļus, kuŗu nav. Vai jel vienu vienīgu gadu es varētu mierīgi strādāt?

intereses ne reto reizi nākas respektēt periodisko izdevumu redakcijai. Recenzentam tad nu jāraksta tā, lai jaunā grāmata saņemtu vienīgi uzslavu. Diemžēl, arī es esmu šad un tad rakstījis to, kas neatbilst manām patiesajām domām, esmu arī šad tad klusējis, kad vajadzētu kliegt. Tā ir laipošana, kas objektīvi nozīmē noziegšanos pret latviešu literāturu un tālab arvien vairāk sāk derties. Bet ir bijuši gadījumi, kad es esmu runājis, labi zinādams, ka prātīgāk būtu klusēt. Prātīgāk tālab, ka ar klu-

Vēl Zviedrijas pirmajos gados manas recenzijas trimdas periodikā bija parasta parādība. Tagad tās redzamas arvien retāk. Paziņām, kas vēstulēs pārmet un apjautājas, kādēļ klusēju, mēdzu atbildēt, ka jutos no recenzentu ierindas izsists. Tā nemaz nav tikai atrunāšanās vien. Pēdējā laikā, kad rakstāma kāda recenzija, manū, ka zudusi rutīna. Es mokes. Tās ir sekas kādam procesam, kuŗā svarīgi bijuši divi faktori. Pirmais attiecas uz pasvītoto tendenci atbrīvoties no visām normām, visiem kanoniem un tradīcijām, kas arvien vairāk vērojamas arī latviešu literātūrā. Bet, ja nekādu normu, nekādu kanonu un tradīciju vairs nav, tad recenzentam vai kritiķim zūd pieturas punkti. Viņam vēl atliek vienīgi iejušanās un informācijas metode, taču operēt tikai ar to – tas man liekas īsta kritiķa necienīgs uzdevums. Bet pats galvenais: Mani ir nokausējusi mūsu rakstnieku pārlieku lielā, pat slimīgā jūtība, kam pievienojas apgādu komerciālās intereses. Kā rakstnieku jūtību, tā apgādu

sēšanu nebūtu gluži katastrofāli samazinājis savu agrāko atziņu un draugu pulku. Tas tagad kļuvis pavisam mazs, un, kad ceļoju pa Ameriku, tad tieši saskarē ar turienes latviešu literātiem, labāk sakot – saskares trūkuma dēļ, jutos kā atgriezts rieciens, kas nez vai vairs var pieļipt. Lai būtu kā būdams, man ir sajūta, kas pamazām pieņemas, ka neesmu vairs kā recenzents vajadzīgs ne rakstniekiem, ne izdevējiem, ne redaktoriem. Dabiski, šī sajūta liek arvien vairāk ierauties sevī. Bet es cieši glabāju ticību citiem laikiem, kad latviešu literārā dzīve un literārā kultūra atgriezīsies normālā gultnē. Nav svarīgi, vai es pats šos laikus piedzīvošu. Savās domās bieži skandēju bijušā drauga un, diemžēl, arī bijušā dzejnieka Jāņa Sudrabkalna Patētisko tercīnu beigu vārsmas: "Rūpes, priekus, cik to izkaŗots, Dvēsles šūnās sakrāju kā medu: Dzīvi dzīvoju, cik man tās dots!"

No grāmatas "Pašportreti",
sastādījis Teodors Zeltniņš.
Grāmatu Draugs, 1965.

MĒNEŠA PRIEKŠMETS

JA NE ES, TAD – KURŠ?!

Latviešu kopienas un sabiedriskās organizācijas ārpus Latvijas radās un turpina pastāvēt, pateicoties daudziem brīvprātīgajiem – viņu ieguldītajam laikam, veicot visdažādākos darbus un ikdienas pienākumus latviešu sabiedrības labā.

Sabiedriskās aktivitātēs iesaistījušies daudzi jo daudzi mūsu tautieši plašajā pasaulē – gan braucot uz deju kopu vai koru mēģinājumiem un dziesmu svētkiem, gan vedot bērnus uz sestdienas skolām un vasaras nometnēm, gan piedaloties politiskās demonstrācijās un draudžu un biedrību darbā. Tomēr tas nebūtu iespējams bez aktīvākajiem darītājiem jeb “atslēgas cilvēkiem”, kuri ne tikai visu izplāno un noorganizē, juzdami lielu atbildību par latvietības veicināšanu un saglabāšanu mītnē zemēs, bet veic šos pienākumus ik dienu. Šie “darba rūķi” nesavtīgi ziedo savu brīvo laiku un radošo enerģiju, nereti iegulda personīgos līdzekļus, lai noorganizētu sabiedriskus pasākumus, informētu sabiedrību par notikumiem, piedalītos valdes un biedrības darbā, ieņemtu administratīvus amatus, kārtotu dokumentāciju un pat apsaimniekotu biedrību un draudžu īpašumus.

Ģirts Zeidenbergs (1934–2020) bija ļoti rosīgs latviešu sabiedriskais darbinieks ASV, labi pazīstams kā viens no savas ko-

pienas “atslēgas cilvēkiem”. Ģirts bija Latviešu kultūras biedrības “Tilts” dibinātājs un ilggadējais vadītājs, kā arī nozīmīgs darbinieks citās trimdas latviešu organizācijās. Viņš pastāvīgi un neatlaidīgi vāca latviešu kontaktus un uzturēja informācijas tīklu ar latviešu organizācijām un tautiešiem visā pasaulē, regulāri ar tiem sazinoties, informējot par notikumiem Tēvzemē un iesaistoties spraigās diskusijās par kultūru un notikumiem latviešu sabiedrībā. Vēlāk Ģirts saziņai sāka izmantot arī e-pastu, saga-

Trimdas sabiedriskais darbinieks, Amerikas latvietis Ģirts Zeidenbergs. Fotografēts nezināms // Mūzeja “Latvieši pasaulē” krājuma fotogrāfija

“Darba rūķi” Montreālā, Kanādā palīdz sakrāmēt humānās palīdzības kravu sūtīšanai uz Latviju ap 1993. gadu. Fotografēts nezināms // Mūzeja “Latvieši pasaulē” krājuma fotogrāfija

tavojot un nosūtot daudzus svarīgus rakstus par Latviju ASV valsts amatpersonām, kā arī Latvijas un ārvalstu žurnālistiem.

Visbiežāk telefona sarunas un valdes sēdes Ģirts beidza ar vārdiem “Uz priekšu!” (atmiņas no Daces Kezberes rakstītā nekrologa izdevumā “Jaunā Gaita” Nr. 301).

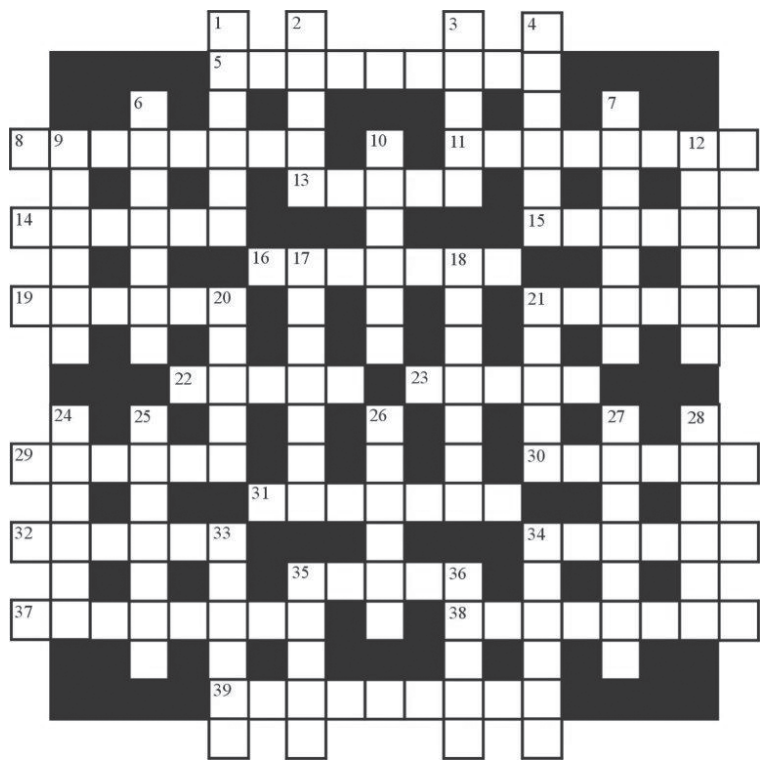
Mūzejs un pētniecības centrs “Latvieši pasaulē”

Ģirta Zeidenberga telefons, kurš izmantots saziņai ar latviešiem pasaulē

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Līmeniski. 5. Gaļas izstrādājums. 8. Līdzeklis, kas palīdzot visos dzīves gadījumos. 11. Īpatnis. 13. Piena produkts. 14. Ķirbju dzimtas dārzenis. 15. Tūtas. 16. Karpu dzimtas zivis. 19. Prozas darbs. 21. Karsts un mitrs. 22. Cēlnes daļa. 23. Zodiaka zvaigznājs. 29. Karpu dzimtas zivs. 30. Sievietes vārds (*janvāri*).

31. Plekstu dzimtas zivis. 32. Reibums. 34. Grumbas. 35. Vienkāršas guļavietas. 37. Neapstrādāti, neapgūti. 38. Mūzikāli skatuviski, drāmatiski darbi. 39. Lietderīgi pamatoti.

Statniski. 1. Organisko skābju atvasinājumi. 2. Lokveida pārsegumi. 3. Krustziežu dzimtas dārzenis. 4. Pārvietoties pa ūdens

virsmu vai ūdeni. 6. Līdzsvars. 7. Vēzeklis. 9. Ļoti spēcīga aizrašanās. 10. Lielupes pieteka. 12. Cilvēki, kuŗus saista savstarpēja saprašanās, uzskatu un interešu kopība. 17. Spraiguma, elastīguma trūkums audiem, orgāniem. 18. Traheja. 20. Mīksts metāls. 21. Dabas parādība. 24. Saistība, kopība. 25. Nakteņu dzimtas dārzenis. 26. Apstākļi, kas pamudina uz kādu darbību. 27. Nevēlamas tieksmes, paradumi. 28. Šķirošana. 33. Pielāgoties. 34. Dūmu eja krāsnī. 35. Lapu koks. 36. Izteikt apņemšanos.

Krustvārdu mīklas (Nr. 39) atrisinājums

Līmeniski. 6. Vilks. 7. Libido. 8. Pipari. 10. Kaite. 11. Dinamika. 12. Kultenis. 13. Kolapss. 16. Pasis. 19. Grotas. 22. Skudras. 23. Tanīns. 24. Kumiss. 25. Stadija. 26. Patoss. 28. Karūsa. 30. Sasists. 35. Klupiens. 37. Recekļis. 38. Teika. 39. Spiede. 40. Sirups. 41. Rente.

Statniski. 1. Dobums. 2. Avokado. 3. Alnis. 4. Aspekts. 5. Ālants. 7. Lentas. 9. Ienīst. 14. Launags. 15. Persiks. 17. Amata. 18. Vēnas. 20. Rauna. 21. Ausis. 27. Tonuss. 29. Ūdeles. 31. Austere. 32. Terases. 33. Airita. 34. Deguns. 36. Piens.

ATMIŅAS PAR ESLINGENU ERINNERUNGEN AN ESSELINGEN

Erinnerungen an
ESSELINGEN

Atmiņas par
ESLINGENU

2017. gadā uz Eslingenas Dziesmu svētku 70. gadadienu nāca klajā grāmata “Atmiņas par Eslingenu”. Šogad, uz 75. gadadienu tā pārtulkota vāciski un tika atvērta svētku pirmajā dienā, 16. jūnijā, Eslingenā.

Interesenti to var iegādāties apgāda mājaslapā
WWW.LAIKAGRAMATA.LV

ANDRIS KĻAVIŅŠ

Vai esam atraduši zelta atslēdziņu?

Foto: Latvijas Volejbola federācija

Ar mums neiepriecinošiem rezultātiem beigušās Eiropas volejbola 2023. gada čempionāta kvalifikācijas sacensības Latvijas sieviešu izlasei. Izcīnot vienu laimīgu uzvaru Rīgā piecos setos pret Dāniju, bet otrajā aplī zaudējot ar 0:3, palikām pēdējā vietā savā apakšgrupā. Uzvarēja Slovaķija, otrā Spānija, abas arī iekļuva finālspēlēs, kas notiks nākamgad septembrī Beļģijā, Itālijā, Vācijā un Igaunijā. Vēl no kvalifikācijas grupām finālā iekļuva Chorvātijā, Rumānijā, Čehijā, Somijā, Ukraina, Ungārijā, Slovēnija,

Azerbaidžāna, Bosnija un Hercegovina, Grieķija. Šīs komandas pievienosies rangā spēcīgākajām Serbijai, Turcijai, Nīderlandei, Polijai, Francijai, Zviedrijai, Bulgārijai un rīkotājvalstij izlasēm.

Rezultāti. 2023. gada Eiropas čempionāta kvalifikācija.

E grupa Galvenais treneris Daniele Mario Kaprioti.

Sastāvs /vecums – 20,8 gadi/: 5- M.Dambrehte (20), 8-E.Dolotova (25), 13- A.Gerliņa (21), 7- M.Grundmane (18) /libero/, 3- A.Ivanova (19), 16- A.Jurdža (23), 10- K.Kramēna (20) /libe-

ro/, 19-K.Leskinoviča (17), 11- P. N. Nečiporuka (24), 22- P. Nečiporuka (21), 2- L.Ozola (21), 21-V.Pridatko (19), 18- E.Reknera (20), 12- A.Rīta (18), 9- L. Šimkuse (30), 17- J.Vagele (18).

2022. gada 20. augusts, **Slovākija** – 0:3 (10:25, 12:25, 21:25) 1:16.

24.augusts. Dānija – 3:2 (25:21, 25:23, 17:25, 20:25, 16:14) 2:26.

27. augusts, Spānija 1:3 (17:25, 15:25, 25:22, 20:25) 1:47. **4. septembris.** Spānija. 0:3 (14:25, 15:25, 16: 25) 1:07. **7. septembris.** Dānija – 0:3 (17:25, 17:25, 24:26) 1:24. **11. septembris, Slovākija** – 0:3 (10:25, 14:25, 9:25) 1:06.

Viena uzvara, kāpēc "laimīga". Tāpēc, ka piektajā setā bijām zaudētājos ar 6:11, bet piektais ir "īsaiss" sets. Mūsu meitenes nepadevās un uzvarēja ar 16:14. Treneri nereti pēc tādām spēlēm saka – tas ir sieviešu volejbols. Gadās jau arī vīriem.

Maza atkāpe volejbola vēsturē. Kad uzvaras dieviete Nike pēdējā brīdī pārdomā un lauru vainagus uzliek galvā šķietami bezcerīgām zaudētājām. Seulas Olimpiādas finālspēle 1988. gadā. Peru izlasi līdz zelta medaļai cīņai bija aizvedis korejiešu treneris Paks (*Pak Man Bok*). Un 12 tūkstošu Paka tautiešu atbalstītas, savas līderes Sesīlijas Taitas iedvesmotas, peruānietes uzvarēja pirmos divus setus un trešajā bija vadībā ar 12:6 cīņā ar padomju komandu. Vai kāds tobrīd varēja iedomāties, ka inku dievi nepalīdzēs peruānietēm gūt nieka trīs punktus un olimpisko čempionu slavu, ja līdz tam 42 gremdes bija sasniegušas mērķi?

Turpinājums bija īsta sporta drāma. Peruānietes zaudēja trešo setu, vēl divus un arī piekto ar 14:16. Medīkiem bija ko rauties, jo vairums meiteņu, gan uzvarētāju, gan zaudētāju, bija histērijā. Treneris Paks pusgadu nesot ne ar vienu sarunājies, bet vēlāk izglābts no pašnāvības mēģinājuma.

Par traģisku sporta izpratnē var nosaukt Seulas Olimpisko spēļu finālu. Tās ir vēsturiskas cīņas, bet ko iesākt, lai mūsu sieviešu izlase varētu kaut nedaudz pietuvoties tādām sniegunām, kaut vai kā 1979. gadā, kad Maskavā spēlēja ar Kubas izlasi, Latvija bija vadībā setos ar 2:0, un atzina pasaules čempionu pārākumu tikai izšķirošajā setā ar 12:15?

Šķiet, ka Latvijas Volejbola federācija, uzaicinot treneri Danieli Mario Kaprioti no valsts, kurā volejbola "saimniecība" ir Pasaules augstāko sasniegumu līmenī, ir tūpīgi desmitniekā. (Itālijas vīriešu valstskomanda, tikko uzvarēja Pasaules čempionātā). Turklāt Kaprioti ar Eiropas Volejbola konfederācijas atbalstu uzturēsies Latvijā ilgstoši, pārņems RVS/LU kluba komandas vadību Baltijas līgā. Daniele ir iecerējis arī apmeklēt sporta skolas, meklēt talantīgas meitenes Latgalē un citviet. Īsi sakot, darīt to, ko savulaik nesavtīgi paveica Murjāņu sporta skolas treneri. Manuprāt, panākumu atslēga ir citur - jāsāk ar pašu pamatu sakārtošanu bērnu un jauniešu volejbolā. Vai Kaprioti rokās ir itaļu pasakas Pinoki zelta atslēdziņa? To rādīs laiks.

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
 - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
 - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:**
- 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU ĻUDINĀJUMS:**
- NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privāto sludinājumu** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtīniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.: LV80UNLA0050016243516

ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu,

uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju

Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011,

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv,

tālrunis: +371 67326761 vai +371 29439423

Jaunākā informācija sociālajos tīklos:

www.facebook.com/brivalatvija

www.twitter.com/briva_latvija

Mājaslapa: www.brivalatvija.lv

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050

matiss@sk-legal.com

+371 28390346

SPORTS SPORTS SPORTS

**“RĪGA” 3x3 BASKETBOLISTI
UZVAR PASAULES TŪRES
“CHALLENGER” LĪMEŅA
POSMĀ KOREJĀ**

Latvijas komanda “Rīga” svētdien 3x3 basketbola Pasaules tūres “Challenger” sērijas posmā Dienvidkorejā veiksmīgi aizvadīja izslēgšanas turnīru un uzvarēja finālā, nodrošinot arī dalību augstāka līmeņa sacensībās, kas novembrī risināsies Saūda Arābijā, liecina rīkotāju informācija.

Foto: fiba.basketball

Olimpiskie čempioni Nauris Miežis, Kārlis Pauls Lasmanis, Agnis Čavars un Edgars Krūmiņš finālā ar 21:15 pārspēja Austrijas “Vienna”. Uzvarētājiem rezultatīvākais bija Krūmiņš ar 10 punktiem, savukārt par turnīrā vērtīgāko spēlētāju atzītais Miežis trīs punktu guvumam finālā pievienoja 12 izcīnītas atlēkušās bumbas.

Iepriekš cīņā par vietu finālā latvieši ar 21:20 uzveica Serbijas vienību “Liman”, kas sezonā “Challenger” līmenī nebija zaudējusi nevienā spēlē. “Rīgai” 10 punktu guva Lasmanis, bet Miežis pievienoja astoņus punktus.

Izslēgšanas pirmajā spēlē latvieši ar 22:10 uzvarēja Japānas komandu “Tokyo”. Uzvarētājiem Krūmiņš bija rezultatīvākais ar septiņiem punktiem.

**LATVIJAS BASKETBOLISTS
GRAŽULIS AR PĒDĒJO
SEKUNŽU METIENU
IZRAUJ KOMANDAI
UZVARU**

Andrejs Gražulis // Foto: Zane Bitere/LETA

Latvijas basketbolists Andrejs Gražulis svētdien realizēja pēdējās sekundes tālmetienu un izrāva Trento “Dolomiti Energia” komandai uzvaru Itālijas A sērijas trešajā mačā.

Trento komanda viesos ar rezultātu 94:91 (22:27, 24:24, 18:17, 21:17, 9:6) papildlaikā uzvarēja Varēzes “Openjobmetis”.

Desmit sekundes pirms pagarinājuma beigām viesi ieguva atlēkušo bumbu aizsardzībā un devās savā pēdējā uzbrukumā, kura noslēgumā pēc Trenta Loketa piespēles Gražulis izpildīja tālmetienu, bumbai līdz ar beigu sirēnu nonākot grozā. Latvijas basketbolists šajā mačā guva astoņus punktus, laukumā pavadītajās 30 minūtēs.

**BAGATSKIS P
AGARINA LĪGUMU AR
UKRAINAS IZLASI**

Ainars Bagatskis // Foto: Edijs Pāleņš/LETA

Ukrainas Basketbola federācija pagarinājusi līgumu ar latviešu treneri Ainaru Bagatski par nacionālās valstsvienības trenēšanu.

Šobrīd vienošanās ir pagarināta līdz 2023.gada Pasaules kausa kvalifikācijas cikla beigām. Atlases otrā posma apakšgrupā Ukraina ar vienu uzvaru sešās spēlēs savā apakšgrupā ir piektajā vietā un tikpat kā ir zaudējusi izredzes iekļūt finālturnīrā.

Ukraini Bagatska vadībā šogad izcīnīja 11. vietu Eiropas čempionāta finālturnīrā. Kā tīvēri raksta basketbola apskatnieks Aleksandrs Prošuta, Bagatskis pēc finālturnīra esot atvadījies no spēlētājiem, liekot noprast, ka neturpinās vadīt Ukrainas izlasi.

Bagatskis Ukrainas izlases stūri pārņēma 2019.gada maijā.

Tāpat viņš pēdējās trīs sezonas vadīja “Kyiv” komandu, kurai divas reizes palīdzēja sasniegt FIBA Eiropas kausa izslēgšanas spēles, kā arī pa reizei izcīnīt sudrabu un bronzu Ukrainas superlīgā.

Pirms tam izlašu līmenī Bagatskis no 2010. līdz 2017.gadam vadīja Latvijas vīriešu basketbola izlasi.

Bagatskis trenera karjeras laikā vadījis klubus Gruzijā un Ukrainā, tostarp Kijivas “Budivelnik”, ko divreiz aizveda līdz valsts čempionu godam. Tāpat viņš strādājis arī ar Latvijas klubiem “Barons” un “Valmiera”, slaveno Lietuvas komandu Kaunas “Žalgiris”, Krievijas vienībām Krasnojarskas “Jeņisej” un “Nižņij Novgorod”, kā arī bijis Turcijas kluba Stambulas “Darisšafaka” treneru kolektīvā un vadījis Izraēlas grandu Telavivas “Maccabi” un Vācijas komandu Bambergas “Brose”.

**OSTAPENKO PIRMS
NOZĪMĪGA TURNĪRA
MEKSĪKĀ IZKRĪT
NO TOP20 PASAULES
TENISA RANGĀ**

Latvijas tenisa lidere Aļona Ostapenko atkāpās sešas pozīcijas uz 23. vietu pirmdien publicētajā Sieviešu tenisa asociācijas (WTA) rangā, liecina WTA informācija. Ostapenko oktobra priekšpēdējā nedēļā spēlēs augsta līmeņa turnīrā Meksikā, kur uzvarētāja nopelnīs 900 punktu WTA reitingā.

Ostapenko aizvadītajā nedēļā nespēja, bet līdz tam divos pēdējos turnīros netika tālāk par pirmo kārtu. Gvadalaharas turnīrā Meksikā pirmajā kārtā Aļonas pretiniece būs kvalifikāciju pārvarējusi amerikāniete Lorīna Deivisa, kura reitingā ir 89.vietā. Ostapenko turnīrā ir izlikta ar 12. numuru.

Aļona dosies laukumā arī dubultspēlēs – viņa turnīram pietiekusies kopā ar savu ierasto partneri ukraiņieti Ludmilu Kičenuku, un duets izlikts ar piekto numuru. Pirmdien Ostapenko vēl nespēs.

Tuvojoties sezonas noslēgumam, noguruma dēļ tenisistes nereti izvēlas atteikties no dalības kādos turnīros. Meksikā nespēs ranga TOP3 spēlētājas – poliete Iga Švionteka un nemainīgi viņas tuvākās sekotājas Tunisijas tenisiste Onsa Žabēra un igauņiete Anete Kontaveita.

Gvadalaharas turnīrs ar vairāk nekā 2,5 miljonu dolāru balvu fondu risināsies līdz 23.oktobrim cietā seguma brīvdabas kortos.

Ostapenko labākais sasniegums WTA rangā vienspēlēs ir 5. vieta, ko viņa sasniedza 2018. gada martā. Pirmajā desmitniekā Aļona pēdējoreiz bija 2018. gada septembra vidū.

**LATVIJAS TENISISTE
SEVASTOVA IR ĢIMENES
PIEAUGUMA GAIDĪBĀS**

Anastasija Sevastova

Latvijas tenisiste Anastasija Sevastova, kura gada sākumā paziņoja, ka uz nenoteiktu laiku pārtrauc sportistes karjeru, šobrīd ir mātes cerībās.

32 gadus vecā tenisiste, kura tobrīd WTA rangā ieņēma 65. vietu, gada sākumā paziņoja par pārtraukumu karjerā un sarunā ar Latvijas Televīziju norādīja, ka pieņemusi šādu lēmumu, lai savestu kārtībā savu veselību.

Viņa tobrīd arī nenoliedza, ka kortā var arī vairs neatgriezties, ja nejutīsies pietiekoši gatava fiziski.

Sevastova šīs sezonas sākumā startēja Melburnas “WTA 250” turnīrā, kurā cieta neveiksmi otrās kārtas mačā, un Austrālijas atklātajā čempionātā, kurā izstājās jau pirmajā kārtā.

Latvijas tenisiste jau 2013.gadā traumā dēļ bija uz laiku pārtraukusi sportistes karjeru, taču atgriezās 2015. gadā un sasniedza savu labāko rezultātu, pēc trīs gadiem sasniedzot 11. vietu WTA rangā.

**LATVIETE OTRO GADU
PĒC KĀRTAS UZVAR
PASAULĒ GRŪTĀKAJĀS
SKRIEŠANAS SACENSĪBĀS –
LEGENDĀRAJĀ
SPARTATLONĀ**

Latvijas skrējēja Diāna Džaviza sestdien izcīnīja uzvaru apmēram 246 kilometru garajā ultramaratonā no Atēnām līdz Spartai, kas tiek saukts arī par Spartatlonu.

Sieviešu konkurencē Džaviza finišēja pirmā, veicot distanci 25 stundās trīs minūtēs un 41 sekundē. Viņai izdevās uzlabot pagājušā

Diāna Džaviza // Foto: www.facebook.com

gada rezultātu par vairāk nekā 20 minūtēm. Otro vietu izcīnīja ASV skrējēja Lizaka Marisa, kura piekāpās Latvijas sportistei vairāk nekā pusstundu, kamēr trešajā vietā ierindojās vēl viens ASV pārstāve Morgana Maika.

Tikmēr vīriešu konkurencē pirmais finišēja grieķis Fotis Zisimopuls, kurš apmēram 246 kilometrus garo distanci veica 21 stundā un 59 sekundēs. Otrais finišēja japānis Toru Somija, kuram sekotāja tautietis Jošihiko Išikava. Spartatlonā vīriešu konkurencē startēja četri Latvijas skrējēji - Ugis Dātavš, Aivars Bondars, Pēteris Cābulis un Laimonis Skadiņš. Visi sasniedza finišu.

**EKSPERTUS NEPĀRLIECINA
FUTBOLA FEDERĀCIJAS
PAŠREIZĒJIE PLĀNI
NACIONĀLĀ STADIONA
BŪVNIECĪBĀ**

Sapnis par nacionālo futbola stadionu vēl arvien ir priekšā, taču, kad tas varētu pienākt vēl nav skaidrs, jo viedokļi par pašreizējo plānojumu dalās.

Nacionālā stadiona būvniecībai nepieciešami aptuveni 25 miljoni eiro, intervijā Latvijas Televīzijas raidījumā “Rīta Panorāmā” atklāja Latvijas Futbola federācijas (LFF) prezidents Vadims Išaenko.

Tiklīdz LFF publicēja savu vizualizāciju par iespējamo jauno stadionu Lucavsalā, stadionu ekspertu un pilsētplānotāju sāka raukt pieri, mēs riskētu zaļo zonu atkal pārvērst par betona tuksnesi.

PAZIŅOJUMI**LATVIJA**

Rīgas Evaņģēliskās draudzes dievkalpojums 23. oktobrī plkst. 13 Akas ielā 13 un attālināti: dievkalpojums bez kafijas galda/svētdienas skolas. 13. novembrī plkst. 13 Akas ielā 13 un attālināti: dievkalpojums ar kafijas galdu un svētdienas skolu. Tradicionālais Valsts svētku dievkalpojums tiek plānots 18. novembrī. Par laiku un vietu ziņosim!

ZVIEDRIJA

Stokholmā, Somu baznīcā (Finska kyrkan, Slottsbacken 2B-C, Gamla stan), 5. novembrī plkst. 12 Mīrušo piemiņas dienas dievkalpojums. Mācītājs Normunds Kamergrauzis, ērgelniece Rūta Baumgarte. Dievkalpojumu kuplinās Anna Petraševiča (flauta). Pēc dievkalpojuma zupa un kafija draudzes namā. Pie kafijas noturēsīm īsu pilsnīpas, ievēlot jaunu draudzes mācītāju. Sirsnīgi gaidīti!

Bijušais LFF Stadionu un infrastruktūras komitejas loceklis Guntars Indriksone skaidroja, ka stadionam jāiekļaujas ikdienas dzīvē, tāpēc blakus nepieciešamas citas infrastruktūras, kas šobrīd nav plānā.

“Pie tā plāna, ko es šobrīd redzu, viņš ir tāds, kā jau saku – četras tribīnes un laukums. Tas ikdienā nozīmē tikai un vienīgi uzturēšanas izmaksas,” norādīja Indriksone.

Tātad Lucavsala ir ļoti riskanta vieta LFF iecerei par stadionu. Turklāt komunikācija par stadionu nepieciešamību ir tik sasteigta, ka pati LFF nekādus papildu labumus īsti nepiedāvā.

LFF prezidents Vadims Išaenko 19. septembrī “Rīta Panorāmā” teica, ka šī ir izcili piemērota vieta, kur veidot LFF mājas.

Taču pilsētplānotāji ir pretējās domās, uzskatot, ka šī nav istā izvēle. “Tas nav ne moderni, ne mūsdienīgi. Tagad mēs, protams, varam iebūvēt, bet tad mēs zaudējam nozīmīgas teritorijas, kas ir publiski svarīgas,” teica Balgalis.

Indriksone skaidroja, ka citviet pasaulē stadionam blakus netiek būvēti milzu stāvlaukumi. “Parken” stadions Kopenhāgenā, kur tas ir pie paša parka, tur stāvvietu nav, tur cilvēki no centra atnāk ar kājām. Stadions tajā vidē daudz saprātīgāk iekļaujas,” viņš skaidroja.

Sporta ziņas apkopotas no LSM.LV, TVNET, DELFI.LV

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālrunā!